

ЗАКОН
О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ЗАБРАНИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

Члан 1.

У Закону о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09) у члану 2. став 1. тачка 4. речи: „и другу организацију којој је“ замењују се речима: „другу организацију, односно лице којем је.“

Члан 2.

У члану 5. после речи: „говор мржње“ додаје се запета, а речи: „и узнемиравање и понижавајуће поступање“ замењују се речима: „узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, навођење на дискриминацију и облици дискриминације наведени у члану 13. овог закона.“

Члан 3.

Члан 7. мења се и гласи:

„Посредна дискриминација постоји ако наизглед неутрална одредба, критеријум или пракса лице или групу лица ставља или би могла ставити, због њиховог личног својства, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.“

Члан 4.

У члану 8. речи: „ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује“ замењују се речима: „осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.“

Члан 5.

Назив изнад члана 12. мења се и гласи: „Узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање“.

Члан 12. мења се и гласи:

„Забрањено је узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, које је с циљем или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће и уврдљиво окружење, као и сваки неповољнији третман, који неко има због одбијања или трпљења таквог понашања или због трудноће, породилског одсуства или одсуства ради неге детета или посебне неге детета.“

Сексуално узнемиравање је, у смислу овог закона, свако вербално, невербално или физичко нежељено понашање сексуалне природе које има за циљ или представља повреду достојанства лица или његовог личног интегритета, а које изазива страх или ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће или увредљиво окружење.“

Члан 6.

После члана 12. додају се назив изнад члана 12а и члан 12а који гласе:

„Навођење на дискриминацију

Члан 12а

Дискриминација постоји ако се лице или група лица наводе на дискриминацију давањем упутстава како да се предузимају дискриминаторски поступци или навођењем на дискриминацију на други сличан начин.”

Члан 7.

Назив изнад члана 18. мења се и гласи: „Дискриминација на основу слободног испољавања вере или уверења“.

У члану 18. став 2. мења се и гласи:

„Приликом обављања богослужења, верских обреда и осталих верских делатности у црквама и верским заједницама чији се систем вредности заснива на вери или уверењу, различито поступање свештеника, односно верских службеника према лицима или групи лица при обављању ових делатности, не представља дискриминацију у случају када, због природе делатности или околности у којима се обављају, вера или уверење представља стварни, законит и оправдан услов за њихово обављање, у складу са системом вредности цркве и верске заједнице уписане у регистар верских заједница, у складу са законом.“

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Различито поступање из става 2. овог члана неоправдава дискриминацију по било ком основу из члана 2. овог закона учињену ван богослужбеног простора и времена као ни различито поступање које се не може оправдати системом вредности верске заједнице.“

Члан 8.

У члану 23. у ставу 2. реч: „Стари“ замењује се речју: „Старији“.

После става 2. додаје се став 3. који гласи:

„Постављање посебних услова на основу старосног доба не сматра се дискриминацијом уколико је такво поступање оправдано циљем, објективно, разумно и у складу са утврђеном политиком запошљавања, тржиштем рада и додатним образовањем и обуком, односно стручним усавршавањем и ако су начини остваривања тог циља примерени и нужни, као:

1. постављање посебних услова за запошљавање, обављање послова и додатно образовање и обуку, односно стручно усавршавање, укључујући и услове у погледу зараде и престанка радног односа, за омладину, старије и лица која имају обавезу издржавања, ради подстицања њиховог укључивања на тржиште рада или обезбеђивања њихове заштите;

2. одређивање минималних услова у погледу старосног доба, радног искуства, дужине периода незапослености или одређивањем предности за запошљавање;

3. одређивање највишег старосног доба за запошљавање, које се заснива на условима за укључивање на додатно образовање и обуку, односно стручно усавршавање за обављање одређених послова или на потреби постојања разумне дужине трајања периода запослења пре испуњавања услова за остваривање права на пензију.“

Члан 9.

У члану 30. после става 7. додаје се став 8. који гласи:

„Народна скупштина започиње поступак избора новог Повереника три месеца пре истека мандата Повереника. До избора новог Повереника функцију Повереника обавља Повереник коме истиче мандат.“

Досадашњи став 8. постаје став 9.

Члан 10.

Члан 33. мења се и гласи:

„Повереник:

1. лицу које сматра да је претрпело дискриминацију пружа информације и саветује га непристрасно и независно о остваривању права и заштити од дискриминације;
2. поступа по притужбама због дискриминације;
3. подноси тужбе из члана 43. овог закона у своје име, а за рачун дискриминисаног лица, уз сагласност тог лица, осим када је у питању група лица уколико поступак пред судом по истој ствари није већ покренут или правноснажно окончан;
4. подноси захтев за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација;
5. подноси годишњи и посебан извештај Народној скупштини о стању у области заштите равноправности;
6. анализира и упозорава јавност на најчешће, типичне и тешке случајеве дискриминације;
7. прати спровођење закона и других прописа, иницира доношење или измену прописа ради спровођења и унапређивања заштите од дискриминације и даје мишљење о одредбама нацрта закона и других прописа у циљу унапређења равноправности и заштите од дискриминације;
8. успоставља и одржава сарадњу са органима јавне власти и организацијама на територији Републике Србије, регионалним, односно међународним и другим телима, органима и организацијама надлежним за остваривање равноправности и заштиту људских права, као што су Европска мрежа за равноправност, Агенција за фундаментална права и Европски институт за родну равноправност;
9. израђује независне извештаје и препоручује органима јавне власти и другим лицима мере за остваривање равноправности и заштите од дискриминације;
10. сарађује са удружењима, која имају легитимни интерес за учешће у борби против дискриминације с циљем заштите начела једнакости, нарочито у предлагању мера за остваривање равноправности, као и приликом састављања независних извештаја о заштити од дискриминације;
11. организује, односно спроводи независна истраживања из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације и објављује стручне публикације, обавештења и информације из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације;
12. обавља и друге послове у складу са законом.“

Члан 11.

У члану 35. на крају става 3. додаје се реченица која гласи:

„Удружење или организација која се бави заштитом људских права може поднети притужбу у име групе лица чије је право повређено и без сагласности појединаца који чине ту групу, уколико се повреда односи на неодређени број лица друштвене групе које повезује неко лично својство из члана 2. тачка 1) овог закона.“

Брише се став 4.

Члан 12.

Члан 36. мења се и гласи:

„Повереник не поступа по притужби:

1. ако утврди да није надлежан;
2. ако подносилац притужбе у остављеном року није отклонио недостатке у притужби;

3. ако је поднета кривична пријава, покренут поступак пред судом или је по истој ствари поступак пред судом правноснажно окончан;

4. у случају смрти подносиоца притужбе или брисања из регистра ако је у питању правно лице;

5. ако је очигледно да нема повреде права на коју подносилац указује;

6. ако је у истој ствари већ поступао у складу са чланом 33. овог закона, а нису поднети нови докази;

7. ако се утврди да је због протекла времена немогуће постићи сврху поступања или је сврха поступања већ остварена упозорењем јавности на случај дискриминације;

8. ако је поступак мирења успешно окончан;

9. ако је подносилац притужбе одустао од притужбе;

10. у другим случајевима прописаним законом.

У свим случајевима, осим у случају из тачке 4. став 1. овог члана, Повереник ће писмено обавестити подносиоца притужбе.”

Члан 13.

Члан 37. мења се и гласи:

„Уколико су испуњени услови за даље поступање по притужби Повереник доставља притужбу лицу против кога је поднета, у року од 15 дана од дана пријема уредне притужбе.

Повереник утврђује чињенично стање увидом у поднете доказе и узимањем изјаве од подносиоца притужбе, лица против којег је притужба поднета, као и од других лица.

Уколико је лице против којег је притужба поднета отклонило последице поступања које је било разлог подношења притужбе, а подносилац притужбе је сагласан да су последице отклоњене, Повереник не поступа даље по притужби.

Сагласност из става 3. овог члана подносилац притужбе даје најкасније у року од 15 дана од дана пријема дописа Повереника.

Уколико подносилац притужбе не да сагласност или се у року из става 4. овог члана не изјасни, Повереник наставља поступак по притужби.“

Члан 14.

У члану 38. мењају се назив изнад члана и члан, који гласе:

„Постизање споразума

Члан 38.

Повереник може, у току поступка до доношења мишљења, предложити спровођење поступка преговарања ради постизања споразума, у складу са законом којим се уређује поступак посредовања у решавању спорова.

Трошкови поступка преговарања ради постизања споразума, који би евентуално били одређени на терет подносиоца притужбе, обезбеђују се у буџету Републике Србије, по предлогу Повереника.

У случају да поступак из става 1. овог члана није успешно окончан у законом предвиђеном року, Повереник наставља поступање по притужби.”

Члан 15.

У члану 40. бришу се ст. 3. и 4.

Члан 16.

После члана 40. додају се чл. 40а и 40б са називима, који гласе:

„Евиденција о заштити од дискриминације

Члан 40а

Повереник води евиденцију о поднетим притужбама, актима донетим у поступку за заштиту од дискриминације и унапређење равноправности, као и о правоснажним одлукама судова које се достављају Поверенику.

Евиденција из става 1. овог члана води се у електронском облику и подлеже заштити у складу са законом.

Сврха обраде података из евиденције из става 1. овог члана је праћење поступка остваривања права на заштиту од дискриминације и унапређивање равноправности из надлежности Повереника.

Врста података које Повереник обрађује у оквиру евиденције из става 1. овог члана су: име, презиме, адреса, електронска адреса, као и други лични подаци који су неопходни за поступање Повереника, а који се односе на лично својство, односно претпостављено лично својство као основ дискриминације из члана 2. тачка 1) овог закона.

Подаци из евиденције из става 1. овог члана чувају се у складу са прописима којима је уређена област канцеларијског пословања.

Достављање одлука судова

Члан 40б

Судови су дужни да за претходну годину, а до 31. јануара текуће године, доставе Поверенику анонимизоване правоснажне одлуке донете у парницама за остваривање грађанскоправне заштите због дискриминације, анонимизоване правоснажне одлуке у прекршајним поступцима због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација, као и анонимизоване правоснажне одлуке у кривичним поступцима за кривична дела која су у вези са дискриминацијом и повредом начела једнакости.

Начин вођења евиденције судова за одлуке из става 1. овог члана и начин њиховог достављања Поверенику прописује министар надлежан за послове правосуђа.“

Члан 17.

У члану 45. после става 2. додају ст. 3. и 4, који гласе:

„Свака странка може користити статистичке податке ради доказивања чињеница у погледу којих сноси терет доказивања.

Одредбе ст. 1–3. овог члана сходно се примењују и на поступак пред Повереником.“

Члан 18.

У члану 46. став 2. замењује се тачка запетом и додају речи: „док им овај пристанак не треба у случају дискриминације групе лица (члан 35. став 3. овог закона).“

Члан 19.

У члану 47. речи: „људска и мањинска права“ замењују се речима: „антидискриминацију“.

Члан 20.

Члан 50. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај службено лице, односно одговорно лице у органу јавне власти ако поступи дискриминаторски (члан 15. став 2).“

Члан 21.

Члан 51. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако на основу личног својства лицу које обавља привремене и повремене послове или послове по уговору о делу или другом уговору, лицу на допунском раду, студенту и ученику на пракси, лицу на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, односно волонтеру, лицу које тражи посао, као и сваком другом лицу које учествује у раду нарушава једнаке могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада (члан 16. став 1).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 22.

Члан 52. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако у оквиру своје делатности, на основу личног својства лица или групе лица: одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуге неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица (члан 17. став 1).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства онемогући приступ објектима у јавној употреби или јавној површини, односно површинама (члан 17. став 2).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 4. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 4. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 23.

Члан 53. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако поступи противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако лицу или групи лица ускрати право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесу, односно поступе сходно својим уверењима (члан 18. став 1).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 24.

Члан 54. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај васпитна, односно образовна установа која лицу или групи лица, на основу њиховог

личног својства неоправдано отежа или онемогући упис, односно искључи их из васпитне, односно образовне установе, отежа или ускрати могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврста ученике по личном својству, злоставља их или на други начин неоправдано прави разлику или неједнако поступа према њима (члан 19. став 2).

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у васпитној, односно образовној установи.”

Члан 25.

Члан 55. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако ускрати право или призна погодности с обзиром на пол, односно врши физичко и друго насиље, експлоатацију, изражава мржњу, омаловажава, уцењује и узнемирава лице или групу лица с обзиром на пол (члан 20. став 2).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 26.

Члан 56. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лице или групу лица позове да се јавно изјасне о својој сексуалној оријентацији, односно ако спречи изражавање њихове сексуалне оријентације у складу са овим законом (члан 21).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 27.

Члан 57. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише дете, односно малолетника према здравственом стању, брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позива на давање предности деци једног пола у односу на децу другог пола или прави разлику према здравственом стању, имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу његових родитеља, односно старатеља и чланова породице (члан 22. став 2).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 28.

Члан 58. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако занемарује или узнемирава лице на основу старосног доба у пружању здравствених или других јавних услуга (члан 23. став 2).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 29.

Члан 59. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише лице или групу лица због њихове припадности или неприпадности политичкој странци, односно синдикалној организацији (члан 25. став 1).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”

Члан 30.

Члан 60. мења се и гласи:

„Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства неоправдано одбије пружање здравствених услуга, постави посебне услове за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрати информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и ако их узнемирава, вређа и омаловажава у току боравка у здравственој установи (члан 27. став 2).

Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.

Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и здравствени радник ”.

Члан 31.

Начин вођења евиденције судских одлука у парницама за остваривање грађанскоправне заштите због дискриминације и њихово достављање Поверенику, као и начин достављања анонимизованих правноснажних одлука донетих у парницама за остваривање грађанскоправне заштите због дискриминације, анонимизованих правноснажних одлука у прекршајним поступцима због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација и анонимизованих правноснажних одлука у кривичним поступцима за кривична дела која су у вези са дискриминацијом и повредом начела једнакости (члан 40б став 2. овог закона) доноси се најкасније 6 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 32.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

I. УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тачка 2. Устава, према којој Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, остваривање и заштиту слобода и права грађана, као и одговорност и санкције за повреду слобода и права грађана утврђених Уставом. Такође, чланом 21. став 3. Устава забрањена је свака дискриминација, непосредна или посредна, по било ком основу, а нарочито по основу расе, пола, националне припадности, друштвеног порекла, рођења, вероисповести, политичког или другог уверења, имовинског стања, културе, језика, старости и психичког или физичког инвалидитета.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Република Србија је 2009. године донела Закон о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09), којим је уредила општу забрану дискриминације, облике дискриминације, поступке заштите од дискриминације, као и установљење Повереника за заштиту равноправности као самосталног државног органа, независног у обављању послова утврђених овим законом.

Током вођења преговора о чланству Републике Србије у Европској унији (ЕУ) уочено је да се постојећим решењима Закона о забрани дискриминације не достижу заједничке тековине и да није у пуној мери усаглашен са релевантним законодавством ЕУ на шта је Европска комисија у више наврата указала. Осим тога, надлежна уговорна тела УН за економска, социјална и културна права, као и за људска права, указали су на потребу јачања заштите од дискриминације и њено спречавање. Стога се приступило усаглашавању одредби Закона о забрани дискриминације са законодавством ЕУ и нарочито: 1) Директивом 2000/43/ЕС од 29. јуна 2000. године о спровођењу принципа једнаког поступања без обзира на расно или етничко порекло и 2) Директивом 2000/78/ЕС од 27. новембра 2000. године о општем оквиру за једнако поступање са грађанима приликом запошљавања и на раду. Такође, текст основног Закона је неопходно ускладити са националним правним прописима, који су донети од његовог ступања на снагу, а у вези су са непосредном применом. Ради се, пре свега, о Закону о прекршајима („Службени гласник РС“, бр. 65/13, 13/16 и 98/16 – одлука УС) и Закону о општем управном поступку („Службени гласник РС“, број 18/16).

Због тога је Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, као ресорно министарство, у чијем су делокругу послови државне управе везани за антидискриминациону политику у складу са одредбама члана 16. Закона о министарствима („Службени гласник РС“, бр. 44/14, 14/15, 54/15, 96/15 – др. закон и 62/17), приступило припреми измена и допуна Закона у сарадњи са Повереником за заштиту равноправности (даље у тексту: Повереник) и Министарством правде. Након две дебате о Нацрту измена и допуна закона, које је организовао Повереник и на којима су учествовали представници државних органа, истакнути професори, судије, стручњаци у области забране дискриминације и представници организација цивилног друштва (ЈУКОМ и Београдски центар за људска права), као и на основу мишљења добијеног од Европске Комисије у марту 2018. године – израђен је консолидовани текст Нацрта закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације. Измене и допуне се односе на 28 постојећих чланова Закона о забрани дискриминације, при чему се у 17 чланова ради о усаглашавању текста Закона са појединим изразима и

терминима коришћеним приликом дефинисања материје из наведених директива ЕУ, док се измене и допуне у преосталих 11 чланова односе на усаглашавање текста са Законом о прекршајима у смислу повећања новчаних казни за прекршаје, односно законског минимума и максимума износа новчаних казни. Основном тексту додата су и 3 нова члана.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. Нацрта мења се члан 2. став 1. тачка 4. Закона о забрани дискриминације тако што се речи: „другу организацију којој је“ замењују речима: „другу организацију, односно лице којем је“ у циљу усаглашавања одредби постојећег акта са нормама других закона донетих након ступања на снагу Закона о забрани дискриминације, а који проширују круг лица на која се могу пренети јавна овлашћења, односно утврђују могућност да се јавна овлашћења могу пренети и на физичка лица под условима прописаним законом, а пре свега она лица, наведена релевантним одредбама Закона о јавном бележничтву („Службени гласник РС”, бр. 31/11, 85/12, 19/13, 55/14 – др. закон, 93/14 – др. закон, 121/14, 6/15 и 106/15).

Чланом 2. предвиђена је измена члана 5. Закона ради укључивања укључивања навођења на дискриминацију као облика дискриминације.

Чланом 3. мења се члан 7. Закона и врши потпуно усклађивање дефиниције посредне дискриминације са законодавством ЕУ.

Чланом 4. мења се члан 8. Закона којим је прописан изузетак од повреде начела једнаких права и обавеза на начин усклађен са прописима ЕУ.

Чланом 5. утврђује се текст дефиниције сексуалног узнемиравања у складу са законодавством ЕУ и врши измена члана 12. Закона.

Чланом 6. додаје се нови члан 12а у текст Закона о забрани дискриминације којим је дефинисана материја навођења на дискриминацију као облик дискриминације.

Чланом 7. додају се у наслову речи: „и дискриминације по основу уверења“ и мења текст члана 18. став 2. Закона додавањем новог става 3. којим су прецизирани изузеци од дискриминације приликом обављања професионалне делатности у црквама и верским заједницама на начин усклађен са прописима ЕУ узимајући у обзир одредбе Закона о црквама и верским заједницама („Службени гласник РС”, број 36/06).

Чланом 8. уводи се став 3. у члан 23. Закона, којим су дефинисани случајеви постављања посебних услова на основу старосног доба, који се не сматрају дискриминацијом у области запошљавања на начин усклађен са прописима ЕУ.

Чланом 9. додаје се нови став 8. у члану 30. Закона о забрани дискриминације којим је ближе дефинисан поступак избора Повереника.

Чланом 10. измењен је текст члана 33. Закона, којим су проширене надлежност Повереника у складу са законодавством ЕУ.

Чланом 11. врши се измена текста члана 35. Закона и прецизира улога удружења или организација које се баве заштитом људских права у заштити од дискриминације.

Чланом 12. мења се члан 36. Закона и наводе случајеви у којима Повереник не поступа.

Чланом 13. мења се члан 37. Закона о забрани дискриминације, којим се уређује поступање Повереника приликом утврђивања чињеничног стања.

Чланом 14. мења се члан 38. Закона, који се односи на поступак преговарања ради постизања споразума, који предлаже Повереник, а који је ближе уређен одредбама Закона о посредовању у решавању спорова („Службени гласник РС”, број 55/14).

Чланом 15. бришу се ст. 3. и 4. члана 40. Закона, који су се односили на примену одредби Закона о општем управном поступку у деловању Повереника, који је орган

омбудсманског типа, те као и у поступку пред Зашитником грађана нема потребе за сходном применом закона који уређује општи управни поступак. Имајући у виду циљ и смисао самог поступка пред Повереником, важно је истаћи да појединачни акти које Повереник доноси представљају нетипичне појединачне акте државног органа који не располаже ни наредбодавним ни репресивним овлашћењима. Због тога је потребно да се његови појединачни правни акти по својој садржини, структури, форми, као и по стилу и језику, разликују од појединачних правних аката органа јавне власти. Сврха појединачних правних аката, које Повереник доноси, је, између осталог, превенција дискриминације кроз подизање свести јавности и повећање нивоа знања, информисаности и разумевања правног појма дискриминације, механизма правне заштите од дискриминације и слично. Поступак по притужбама конципиран је тако да буде једноставан и лишен претераних формалности. Имајући у виду наведено, указује се на чињеницу да је чланом 34. основног закона већ прописано да Повереник пословником о раду детаљно уређује свој поступак као и начин свога рада, као и да је судска заштита од дискриминације такође обезбеђена овим законом.

Чланом 16. додају се два нова чл. 40а и 40б у текст Закона о забрани дискриминације, којима се прописује начин вођења евиденције о предметима насталим у поступцима пред Повереником и евидентирање судских пресуда у предметима за заштиту од дискриминације, који се достављају Поверенику ради успостављања система евиденције за заштиту од дискриминације.

Чланом 17. додају се ст. 3 и 4. у члан 45. Закона у вези са коришћењем статистичких података ради доказивања чињеница у погледу којих странке носе терет доказивања.

Чланом 18. мења се члан 46. став 2. Закона како би се ускладио са одредбом из члана 35. став 2. овог закона.

Чланом 19. прописује се надзор над применом Закона министарству надлежном за послове антидискриминације.

Чл. 20–30. мењају се чл. 50–60. Закона ради усклађивања са одредбама из Закона о прекршајима у смислу повећања новчаних казни, односно законског минимума и максимума износа новчаних казни.

Чланом 31. регулише се доношење подзаконског акта у року од 6 месеци од дана ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације.

Чланом 32. предвиђено је да Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.

IV. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона није потребно обезбедити финансијска средства у буџету Републике Србије.

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

1. Одређивање проблема које закон треба да реши

Током примене Закона о забрани дискриминације од 2009. године, уочена је потреба за његовим унапређењем како би се ојачали капацитети институције Повереника, а ради ефикаснијег поступања у интересу грађана и грађанки. Такође, забележени су трендови у повећању и смањивању појединих врста притужби по различитим основама и из различитих области, при чему су у константном порасту биле притужбе о дискриминацији по основу инвалидитета и то пре свега по питању

приступачности услугама, објектима и површинама. Смањивање броја притужби по основу националне припадности, које се у већини случајева односе на ромску популацију у несразмери је са њиховим положајем у друштву.¹

Врховни касациони суд је пресудом Рев. 853/2014 заузео став да је заступање на суду у случајевима дискриминације могуће и без пристанка лица на које се односе, иако су основни и виши судови овакве тужбе Повереника до сада одбацивали.² Такође, једна од препорука Повереника, која се понавља из године у годину је уврштавање родне компоненте у креирању и спровођењу јавних политика у циљу унапређења положаја жена и родне равноправности. Стога је неопходно допунити Закон о забрани дискриминације одредбама, које дефинишу и препознају сексуално узнемиравање као један од важних елемената дискриминације на основу пола.

Такође, поједине одредбе Закона о забрани дискриминације нису усклађене са националним правним прописима, који су ступили на снагу након његовог усвајања, пре свега Закона о прекршајима, али и Закона о општем управном поступку. Било је неопходно ускладити поједине одредбе како се поступак заштите равноправности пред Повереником, који је институција омбудсманског типа.³ Коначно, одредбе Закона о забрани дискриминације неопходно је додатно ускладити са законодавством ЕУ.

У шестомесечном извештају о напретку Републике Србије у процесу евроинтеграција и спровођењу акционих планова за поглавља 23. и 24. из новембра 2017. године, Европска комисија је оценила да су неопходне додатне измене Закона о забрани дискриминације како би се у потпуности ускладио са правним тековинама ЕУ. У извештају је истакнуто да пун капацитет Повереника да спроводи надлежности у складу са Законом о забрани дискриминације још увек није остварен, односно да је број запослених у институцији још увек мањи од броја предвиђеног систематизацијом. Европска комисија против расизма и нетолеранције (ECRI) у оквиру својих извештаја и смерница објављеним током 2017. године указивала је, између осталог, на значај оснаживања капацитета Повереника проширивањем надлежности.

Комитет за људска права УН је у Закључним запажањима у вези са Трећим периодичним извештајем о примени Међународног пакта о грађанским и политичким правима за 2016-2017 годину упутио препоруке за предузимање конкретних мера у правцу благовременог и ефикасног спровођења Акционог плана за примену тада важеће Стратегије превенције и заштите од дискриминације 2014-2018 („Службени гласник РС“, број 60/13). Наглашено је да је потребно адекватно регулисање индиректне дискриминације кроз планиране измене и допуне антидискриминационих прописа, као и јачање капацитета Повереника.

ИЗВЕШТАЈИ ПОВЕРЕНИКА ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ О ПРИТУЖБАМА ВЕЗАНИМ ЗА ДИСКРИМИНАЦИЈУ				
година	2014.	2015.	2016.	2017.
укупно притужби	666	797	626	532
на основу инвалидитета	70	73	82	114
на основу старосног доба	78	61	75	75
на основу пола	53	143	82	71
на основу здравственог стања	97	23	55	64
на основу националне припадности	124	119	60	62
препоруке	198	215	665	501
поднете тужбе	2	/	/	3

¹ Стратегија за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији за период од 2016. до 2025. године, стр. 21-22.

² М. Рељановић, *Студија о примени Закона о забрани дискриминације*, стр. 28-33.

³ Н. Петрушић, М. Ж. Грубач, *Узајамни однос поступка пред Повереником за заштиту равноправности и других антидискриминационих поступака*, 3, стр. 10-15

кривичне пријаве	6	1	3	3
прекршајне пријаве	1	/	1	1
упозорења	6	9	9	13
УКУПАН број предмета	884	1 040	1 346	1 098

2. Циљеви који се постижу доношењем акта

Општи циљ доношења Закона је оснаживање антидискриминативних механизма за спровођење мера из ове области као и стварање друштвене климе у којој постоји нулта толеранција на дискриминацију, при чему су појам дискриминације и са њим у вези противзаконито поступање јасно дефинисани. Дугорочан циљ је успостављање ближе сарадње између институције Повереника и организација цивилног друштва, односно удружења, која се баве заштитом људских права ради свеобухватније заштите од дискриминације у интересу целог друштва.

Током 2017. године, удружења су поднела 105 притужби (петина од укупног броја притужби) чиме се бележи пораст у односу на претходну годину.⁴ Удружења су нарочито активна у заштити права *LGBT* популације пошто се појединци из ове друштвене групе ради личне безбедности ретко одлучују на самостално покретање поступка.⁵ Приметна је, истовремено, тенденција стагнације и пада броја притужби, које се подносе због дискриминације на основу националне припадности и етничког порекла. У 2014. години, овај основ дискриминације био је на првом месту, током 2015. године заузимао је друго место са учешћем од 18,40% од укупног броја притужби. У 2016. години, овај основ дискриминације налазио се на четвртм месту, док се у 2017. години, са уделом од 9,80% од укупног броја притужби, овај основ налазио на петом месту. Као и претходних година највећи број притужби поднет је због припадности ромској националној мањини (33), што чини преко половине свих притужби, које су поднете због дискриминације на основу националне припадности и етничког порекла.⁶ Смањење броја ових притужби не може се подвести под смањивање степена рањивости ромске популације, већ се ради о недостатку мотивације и капацитета да се потражи правна заштита. С тога је неопходно оснажити удружења тј. невладине организације да у име оних који не познају механизме заштите људских права, покрећу поступке како пред Повереником, тако и пред надлежним судовима.⁷

Приликом вођења парничних поступака за заштиту од дискриминације, Повереник се често суочава са проблемом доказивања посредне дискриминације.⁸ У тужбама, која махом физичка лица подносе суду, а тичу се дискриминације – често се, доста неодређено, наводи да према њима није поступано једнако, тј. као у осталим сличним случајевима.⁹ Ово је резултат непоткрепљености тужиоца статистичким подацима, који би омогућили тачан увид у претходне сличне ситуације, што је омогућено допуном члана 45. Закона о забрани дискриминације, која се предлаже. Успостављањем евиденције судских пресуда у споровима за заштиту од дискриминације, Повереник ће бити у могућности да брзо и ефикасно докаже неравноправно и неоправдано поступање према неком лицу или групи лица. Наиме, Повереник је и до сада водио електронску евиденцију свих аката, које у поступцима заштите од дискриминације и унапређивања заштите од дискриминације доноси током свог рада.¹⁰ Проблем је у томе што идентична евиденција при Поверенику не постоји када је реч о судским пресудама. Зато би, најкасније годину дана од ступања на снагу измена и допуна овог Закона, а на основу нових чл. 40а и 40б, при институцији

⁴ Повереник, *Редовни годишњи извештај за 2017. годину*, страна 73.

⁵ Повереник, *РГИ*, страна 83.

⁶ Повереник, *РГИ*, страна 75.

⁷ Повереник, *РГИ*, страна 73.

⁸ *Студија о примени*, страна 2.

⁹ *Студија о примени*, страна 5.

¹⁰ Пословник о раду Повереника за заштиту равноправности, члан. 18 и чл. 60.–63.

Повереника требало да буде формирана база података о свим случајевима из области дискриминације у Републици Србији.

Подизање свести код пружалаца јавних услуга и привредних субјеката, нарочито предузетника, о примереном и неприхватљивом односу према било којој од рањивих група требало би остварити кроз повећање процента уважених препорука Повереника са садашњих 85% на преко 95% до краја 2020. године. Нарочито се очекује пораст броја препорука по којима је поступљено када се ради о унапређењу приступа објектима, услугама, површинама и информацијама особама са инвалидитетом. С тим у вези, очекивани циљ је да се у наредне три године од ступања Закона на снагу у редовним годишњим извештајима Повереника евидентира тренд смањења притужби по основу инвалидитета у наведеној области за 20% годишње.

Следећа област у којој грађани и грађанке најчешће подносе притужбе због дискриминације јесте пружање јавних услуга и коришћење објеката и површина (12%), област образовања и стручног оспособљавања (7,90%), јавно информисање и медији (7%), здравствена заштита (5,10%), социјална заштита (4,50%), док је број притужби појединачно у осталим областима друштвеног живота заступљен у нешто мањем проценту, углавном испод 3% (подаци за 2017. годину). Истовремено, највећи број притужби поднет је против органа јавне власти (43% у 2017. години и проценат је у константном порасту). Након тога следе правна лица (28,70%) и физичка лица (17,80%). Остало чине групе лица, организације и институције, у значајно мањем проценту.¹¹ Циљ је да се у периоду од 5 година од дана ступања на снагу овог закона заустави негативан тренд раста броја притужби против органа јавне власти и да се овај проценат преполови на испод 25%. Остварењу циља допринеће како увећане казне за прекршиоце, тако и норме које иницирају ефикаснију сарадњу Повереника и органа јавне власти.

Доношење Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације односи се и на усклађивање домаћег законодавства са правним тековинама ЕУ, а што представља преузету обавезу Републике Србије садржану у преговарачким поглављима 23 и 24. Конкретно, усклађивање се тиче Директиве 2000/43/ЕС од 29. јуна 2000. године о спровођењу принципа једнаког поступања без обзира на расно или етничко порекло и Директиве број 2000/78/ЕС од 27. новембра 2000. године о општем оквиру за једнако поступање са грађанима приликом запошљавања и на раду. Иако су потврђени међународни уговори према Уставу Србије саставни део правног система, судска пракса у поступцима за заштиту од дискриминације показује да се судије ретко позивају на ове инструменте, осим уколико њихове одредебе нису транспоноване у нормативне акте домаћег законодавства.¹² Од националних прописа насталим након доношења Закона о забрани дискриминације, а поводом којих треба извршити усклађивање његових одредби, нарочито се издвајају Закон о прекршајима (члан 24.–Подстрекивање, члан 27.–Одговорност правног лица и члан 39.–Новчана казна) и Закон о општем управном поступку.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

Наведене циљеве није могуће постићи другим начинима с обзиром на то да је један од циљева Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације усклађивање његових одредби са релевантним законодавством ЕУ и новијом домаћом регулативом. Предвиђене измене и допуне тичу се првенствено рада Повереника, институције која је образована баш на основу овог закона, па је једини могући начин био доношење измена и допуна у виду законског акта. Изменама и допунама не уводи се ни један нови институт, који би био предмет посебног закона.

¹¹ Повереник, *РГИ*, страна 8.

¹² *Студија о примени*, страна 14.

4. Зашто је доношење акта најбољи начин за решавање проблема?

Закон о забрани дискриминације је од 2009. године и кроз успешан рад Повереника показао да, уз изузетак појединости, које су предмет предложених измена и допуна – потпуно задовољава сложене стандарде у сфери заштите људских права. Доношење неког другог закона из исте материје унело би непотребну конфузију у правни систем.

5. На кога и како ће највероватније утицати решења у закону?

Решења, која се предлажу изменама и допунама, утицаће непосредно на рад Повереника, док ће превентивно деловати на органе јавне власти, привредне субјекте, правна и физичка лица. Дугорочно, највећу корист од измена и допуна имаће грађани и грађанке, који ће бити заштићенији од аката дискриминације и оснажени делотворним антидискриминативним механизмом како би личним ангажманом допринели, између осталог, додатном унапређењу општег друштвеног става према угроженим групама, неприхватљивом поступању, говору мржње, неједнаком третману и деградирајућем понашању.

Закон о забрани дискриминације у члану 30. став 8. није доследно регулисао питање избора Повереника. Предвиђено је, наиме, да Народна скупштина Републике Србије у року од три месеца од дана истека мандата Повереника бира новог, што значи да је остављен могући временски период у коме није дефинисано ко обавља ову функцију. Закон као ни Пословник о раду Повереника за заштиту равноправности не предвиђају овакву ситуацију. Новим решењем предлаже се да се поступак избора новог повереника покрене у Народној скупштини три месеца пре истека мандата постојећег повереника. Овакво законско решење допуњено је и одредбом да све до тренутка именовања новог повереника ту функцију обавља постојећи повереник.

Допуна у члану 35. став 3. омогућује да организације, које се баве заштитом људских права, могу поднети притужбу по основу дискриминације групе лица и без сагласности те групе. Услов за то је да је поменута група лица у категорији „рањивих” група, тј. да све њене чланове повезује заједничко својство, које их сврстава у неку од категорија посебне осетљивости. Други предуслов је да је у питању неодређени број лица према којима је учињен дискриминаторни акт. Ово је нарочито значајно у случају група лица, које нису у стању да идентификују да је над њима почињена или се врши прикривена, продужена или посредна дискриминација.¹³ На овај начин, отвара се простор да се друштво додатно ангажује и препозна посредне видове дискриминације, који су често основа за озбиљније облике неједнаког третирања.

С тим у вези, нарочито су значајне одредбе, које дефинишу акт сексуалног узнемиравања и навођење на дискриминацију као до сада недефинисане категорије (измена члана 12. и додавање члана 12а). Послодавци, лица у органима јавне власти, као и физичка лица често не схватају да су својим понашањем узроковали дискриминацију те се с тога нежељени поступци континуирано понављају. У погледу санкционисања оваквог понашања посебно је проблематично то што се починиоци дискриминације не сматрају одговорним управо због социјалне климе, коју су дуготрајним чињењем дискриминације креирали. Област рада и запошљавање су области из којих се Поверенику за заштиту равноправности од његовог установљења подноси највећи број притужби.

Након притужби на дискриминацију на основу инвалидитета, друга по бројности група притужби односи се на дискриминацију на основу старости (старосне доби), поготово у области рада. С тога измене и допуне Закона о забрани дискриминације садрже допуну члана 23, који се тиче питања дискриминације на основу старосног доба. Новим решењима допуштају се доносиоцима прописа, али и пословним субјектима да креирају политику запошљавања и уређују односе у области

¹³

рада без могућности да дође до повреде права по основу старосног доба уколико је такво поступање оправдано циљем, објективно, разумно и у складу са утврђеном политиком запошљавања, тржиштем рада и додатним образовањем и обуком и усавршавањем и ако су начини остваривања тог циља примерени и нужни. Ове допуне као ефекат би требало да имају смањење броја поступака пред Повереником у вези са дискриминацијом по основу старосне доби, а у области рада имајући у виду да ће се један број поступака, на основу поменутих измена – сматрати неоснованим. Треба нагласити да се половина притужби Поверенику по основу старосног доба тицао деце. Од укупног броја притужби у којима су подносиоци наводили старосни основ, највећи број се односио на област образовања и стручног усавршавања, у којој се деца и млади до 18 година најчешће сусрећу са дискриминацијом.¹⁴

6. Какве ће трошкове примена закона створити грађанима и привреди, нарочито малим и средњим предузећима?

Примена закона не изискује никакве додатне трошкове за привреду и грађане. Правна или физичка лица, која буду поштовала одредбе прописане овим законом, неће осетити никакве негативне ефекте његове примене. Такође, ефекти примене не могу довести до значајних промена на регулисаном тржишту, као што не утичу ни на конкуренцију и на потрошаче. Предвиђено повећање надлежности Повереника у погледу вршења стручних истраживања представља нормативно усклађивање са фактичким стањем пошто Повереник са својом службом већ више година спроводи истраживања, која су публикована и навођена у његовим редовним годишњим извештајима. Закон о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације такође се односи и на органе јавне власти дефинисане законом, али и на мере одређивања и спровођења заштите од дискриминације и обезбеђења равноправности, као и на извештавање о њиховој реализацији.

У погледу трошкова поступка за заштиту од дискриминације, поступак пред Повереником је за подносиоца притужбе бесплатан.¹⁵ У члану 35. став 1. Закона о забрани дискриминације, прописано је да лице које сматра да је претрпело дискриминацију подноси Поверенику притужбу писмено или, изузетно, усмено у записник, без обавезе плаћања таксе или друге накнаде. Измене и допуне у члану 35. став 2. истог закона прописују да се трошкови поступка мирења који би евентуално били одређени на терет подносиоца притужбе обезбеђују у буџету Републике Србије, по предлогу Повереника. Имајући у виду досадашњу праксу и податке Повереника, годишње се спроведе мање од четири поступка посредовања (мирења), тако да се не очекује да би утрошак средстава у зависности од броја одржаних разговора, био већи од сто хиљада динара годишње.¹⁶

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Стручној служби Повереника систематизовано је укупно 60 места за државне службенике и намештенике (не рачунајући самог повереника). Кадровским планом Повереника за 2017. годину планирано је да до краја 2017. године у Стручној служби Повереника буде запослено укупно 50 државних службеника и намештеника. За реализацију Кадровског плана Повереника за 2017. годину обезбеђена су средства Законом о буџету Републике Србије за 2017. годину („Службени гласник РС“, бр. 99/16 и 113/17). Међутим, овај кадровски план није остварен до краја 2017. године, имајући у виду да је пресељење у нови простор реализовано у последњем кварталу 2016. године, као и да није био остварен претходни кадровски план за који је било потребно више времена.

¹⁴ Повереник РГИ, страна 107.

¹⁵ Пословник, члан 13. став 2.

¹⁶ Допис Повереника за заштиту равноправности бр. 011-00-13/2018-02 упућен Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

У Стручној служби Повереника, попуњеност систематизованих радних места износи 60%, односно 36 запослених на неодређено време. Динамика и обим послова, који се обављају у Стручној служби Повереника указују на неопходност додатног јачања кадровских капацитета и, у том смислу, Повереник планира попуњавање радних места у Стручној служби у оквиру расположивих буџетских средстава без стварања додатних или непланираних трошкова за увећања капацитета Повереника.¹⁷

У погледу одредбе, која прописује да органи јавне власти достављају, на захтев Повереника, информације и извештаје о стању у области заштите равноправности, може се навести да је ово једини начин да Повереник спроведе темељну анализу појединог проблема и препоручи сходне измене прописа. Из примера, који Повереник наводи у својим редовним годишњим извештајима, јасно је да се у пракси остварује право на приступ информацијама од јавног значаја код органа јавне власти, па с тога за спровођење ове одредбе из члана 33. става 2, на који се односе измене и допуне, неће бити неопходна додатна средства нити ће представљати значајан терет за органе јавне власти.¹⁸

7. Да ли су позитивне последице доношења закона такве да оправдавају трошкове које ће он створити?

Предложеним изменама и допунама детаљније се уређује област, која је већ предмет Закона о забрани дискриминације и у погледу примене не постоје реални ризици по друштвени, и политички систем. Такође, применом закона се не може умањити већ достигнути ниво права у било којој области. Процена је да предложене регулаторне одредбе не могу створити неповољне ефекте по привредни систем. Напротив, у настојању да избегну суочавање са вишеструко увећаним казнама, привредни субјекти ће водити више рачуна о третману својих запослених, као и о поштовању антидискриминативних норми прописаних законима из области рада и запошљавања.

Имплементација Закона ће допринети већем степену равноправности у Републици Србији захваљујући мерама, које доприносе спречавању дискриминације по основу било ког личног својства, а на грађане и грађанке ће нарочито имати ефекта умањење праксе, која доводи до дискриминације у области рада и у поступцима пред органима јавне власти. Равноправно укључивање жена, особа са инвалидитетом, припадника мањина, старијих особа и других рањивих група у савремене друштвене токове имало би позитивне ефекте на привредни систем, а посредно и на популациону политику целе државе.

8. Да ли се законом подржавају стварање нових привредних субјеката и тржишна конкуренција?

Законом о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације не иницира се стварање нових привредних субјеката нити се непосредно утиче на тржишну конкуренцију.

9. Да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о овом акту?

Почетне измене и допуне законских одредби, Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања извршило је у сарадњи са Повереником и Министарством правде након чега су следиле две дебате о примени Закона, које је организовао Повереник и на којима су учествовали представници: Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Министарства правде, истакнути професори, судије, стручњаци у области забране дискриминације и представници

¹⁷ Повереник, *РГИ*, страна 18.

¹⁸ Повереник *РГИ*, стр. 99-100.

организација цивилног друштва (ЈУКОМ и Београдски центар за људска права). Европска Комисија је дала своје мишљење и додатне сугестије у фебруару 2018. године на текст Нацрта, а о њима се још једном изјаснио правни тим Повереника, нарочито у вези са предложеним изменама и допунама, које се директно тичу рада ове институције.

Социјално-економски савет је на 84. седници, одржаној 16. новембра 2018. године, позитивно оценио Нацрт уз захтев за одређеним корекцијама, које треба да обухвате усаглашавање последње верзије наведеног нацрта са релевантним директивама ЕУ и одредбама националних прописа (на пример, дефиниција посредне дискриминације).

10. Које ће се мере током примене закона предузети да би се остварило оно што се доношењем закона намерава?

- Оснаживање капацитета Повереника упошљавањем нових лица при овој институцији у складу са постојећом систематизацијом;
- Бележење и посебно праћење спорова који се тичу заштите од дискриминације у судовима ради упознавања са примерима добре праксе;¹⁹
- Едукација судија у циљу упознавања са суштином антидискриминаторних прописа и њиховог разликовања од осталих облика кршења права;
- Ангажовање стручне службе Повереника на омогућавању доступности статистичких података свим заинтересованим лицима, која би на њима засновала притужбу Поверенику или тужбу суду;
- Спровођење свеобухватних истраживања са циљем прецизнијег мапирања проблема у оквиру популације, која је у ризику од дискриминације;
- Медијска кампања са циљем упознавања јавности и друштвених субјеката са новим нормативним механизмом, који је видно сензитивнији у односу на досадашњи.

Посебну важност треба придати појмовима „навођења на дискриминацију" и „сексуалног узнемиравања". Кампању би могла да иницира једна судска пресуда у складу са новим, увећаним казнама предвиђеним изменама и допунама Закона о забрани дискриминације.

---

¹⁹ Студија о примени, страна 44.

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ КОЈЕ СЕ МЕЊАЈУ И ДОПУЊУЈУ

Појмови

Члан 2.

У овом закону:

1) изрази „дискриминација” и „дискриминаторско поступање” означавају свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање, односно пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лица или групе као и на чланове њихових породица, или њима блиска лица, на отворен или прикривен начин, а који се заснива на раси, боји коже, прецима, држављанству, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, рођењу, генетским особеностима, здравственом стању, инвалидитету, брачном и породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима (у даљем тексту: лична својства);

2) изрази „лице” и „свако” означавају оног ко борави на територији Републике Србије или на територији под њеном јурисдикцијом, без обзира на то дали је држављанин Републике Србије, неке друге државе или је лице бездржављанства, као и правно лице које је регистровано, односно обавља делатност на територији Републике Србије;

3) израз „грађанин” означава лице које је држављанин Републике Србије;

4) израз „орган јавне власти” означава државни орган, орган аутономне покрајине, орган јединице локалне самоуправе, јавно предузеће, установу, јавну агенцију, ~~и другу организацију у којој је~~ ДРУГУ ОРГАНИЗАЦИЈУ, ОДНОСНО ЛИЦЕ КОЈЕМ ЈЕ поверено вршење јавних овлашћења, као и правно лице које оснива или финансира у целини, односно у претежном делу, Република, аутономна покрајина или локална самоуправа.

Сви појмови који се користе у овом закону у мушком роду обухватају исте појмове у женском роду.

Облици дискриминације

Члан 5.

Облици дискриминације су непосредна и посредна дискриминација, као и повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње ~~и узнемиравање и понижавајуће поступање~~, УЗНЕМИРАВАЊЕ, ПОНИЖАВАЈУЋЕ ПОСТУПАЊЕ И СЕКСУАЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ, НАВОЂЕЊЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈУ И ОБЛИЦИ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ НАВЕДЕНИ У ЧЛАНУ 13. ОВОГ ЗАКОНА.

Посредна дискриминација

Члан 7.

~~Посредна дискриминација постоји ако се лице или група лица, због његовог односно њиховог личног својства, ставља у неповољнији положај актом, радњом или пропуштањем које је привидно заснован на начелу једнакости и забране дискриминације, осим ако је то оправдано законитим циљем, а средство за постизање тог циља су примерена и нужна.~~

ПОСРЕДНА ДИСКРИМИНАЦИЈА ПОСТОЈИ АКО НАИЗГЛЕД НЕУТРАЛНА ОДРЕДБА, КРИТЕРИЈУМ ИЛИ ПРАКСА ЛИЦЕ ИЛИ ГРУПУ ЛИЦА СТАВЉА ИЛИ БИ МОГЛА СТАВИТИ, ЗБОГ ЊИХОВОГ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА, У НЕПОВОЉАН ПОЛОЖАЈ У ПОРЕЂЕЊУ СА ДРУГИМ ЛИЦИМА У ИСТОЈ ИЛИ СЛИЧНОЈ СИТУАЦИЈИ, ОСИМ АКО ЈЕ ТО ОБЈЕКТИВНО ОПРАВДАНО ЗАКОНИТИМ ЦИЉЕМ, А СРЕДСТВА ЗА ПОСТИЗАЊЕ ТОГ ЦИЉА СУ ПРИМЕРЕНА И НЕУЖНА.

Повреда начела једнаких права и обавеза

Члан 8.

Повреда начела једнаких права и обавеза постоји ако се лицу или групи лица, због његовог односно њиховог личног својства, неоправдано ускраћују права и слободе или намећу обавезе које се у истој или сличној ситуацији не ускраћују или не намећу другом лицу или групи лица, ~~ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује.~~ ОСИМ АКО ЈЕ ТО ОПРАВДАНО ЗАКОНИТИМ ЦИЉЕМ, А СРЕДСТВА ЗА ПОСТИЗАЊЕ ТОГ ЦИЉА СУ ПРИМЕРЕНА И НУЖНА.

~~Узнемиравање и понижавајуће поступање~~УЗНЕМИРАВАЊЕ, ПОНИЖАВАЈУЋЕ ПОСТУПАЊЕ И СЕКСУАЛНО
УЗНЕМИРАВАЊЕ

Члан 12.

~~Забрањено је узнемиравање и понижавајуће поступање које има за циљ или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара страх или непријатељско, понижавајуће и увредљиво окружење.~~

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ УЗНЕМИРАВАЊЕ, ПОНИЖАВАЈУЋЕ ПОСТУПАЊЕ И СЕКСУАЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ, КОЈЕ ЈЕ С ЦИЉЕМ ИЛИ ПРЕДСТАВЉА ПОВРЕДУ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЦА ИЛИ ГРУПЕ ЛИЦА НА ОСНОВУ ЊИХОВОГ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА, А НАРОЧИТО АКО СЕ ТИМЕ СТВАРА ЗАСТРАШУЈУЋЕ, НЕПРИЈАТЕЉСКО, ДЕГРАДИРАЈУЋЕ, ПОНИЖАВАЈУЋЕ И УВРДЉИВО ОКРУЖЕЊЕ, КАО И СВАКИ НЕПОВОЉНИЈИ ТРЕТМАН, КОЈИ НЕКО ИМА ЗБОГ ОДБИЈАЊА ИЛИ ТРПЉЕЊА ТАКВОГ ПОНАШАЊА ИЛИ ЗБОГ ТРУДНОЋЕ, ПОРОДИЉСКОГ ОДСУСТВА ИЛИ ОДСУСТВА РАДИ НЕГЕ ДЕТЕТА ИЛИ ПОСЕБНЕ НЕГЕ ДЕТЕТА.

СЕКСУАЛНО УЗНЕМИРАВАЊЕ ЈЕ, У СМИСЛУ ОВОГ ЗАКОНА, СВАКО ВЕРБАЛНО, НЕВЕРБАЛНО ИЛИ ФИЗИЧКО НЕЖЕЉЕНО ПОНАШАЊЕ СЕКСУАЛНЕ ПРИРОДЕ КОЈЕ ИМА ЗА ЦИЉ ИЛИ ПРЕДСТАВЉА ПОВРЕДУ ДОСТОЈАНСТВА ЛИЦА ИЛИ ЊЕГОВОГ ЛИЧНОГ ИНТЕГРИТЕТА, А КОЈЕ ИЗАЗИВА СТРАХ ИЛИ СТВАРА ЗАСТРАШУЈУЋЕ, НЕПРИЈАТЕЉСКО, ДЕГРАДИРАЈУЋЕ, ПОНИЖАВАЈУЋЕ ИЛИ УВРДЉИВО ОКРУЖЕЊЕ.

НАВОЂЕЊЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈУ

ЧЛАН 12А.

ДИСКРИМИНАЦИЈА ПОСТОЈИ АКО СЕ ЛИЦЕ ИЛИ ГРУПА ЛИЦА НАВОДЕ НА ДИСКРИМИНАЦИЈУ ДАВАЊЕМ УПУТСТАВА КАКО ДА СЕ ПРЕДУЗИМАЈУ ДИСКРИМИНАТОРСКИ ПОСТУПЦИ ИЛИ НАВОЂЕЊЕМ НА ДИСКРИМИНАЦИЈУ НА ДРУГИ СЛИЧАН НАЧИН.

ДИСКРИМИНАЦИЈА НА ОСНОВУ
СЛОБОДНОГ ИСПОЉАВАЊА ВЕРЕ ИЛИ УВЕРЕЊА

Члан 18.

Дискриминација постоји ако се поступа противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако се лицу или групи лица ускраћује право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесе или поступи сходно својим уверењима.

~~Не сматра се дискриминацијом поступање свештеника, односно верских елужбеника које је у складу са верском доктрином, уверењима или циљевима црква и верских заједница уписаних у регистар верских заједница, у складу са посебним законом којим се уређује слобода вероисповести и статус црква и верских заједница.~~

ПРИЛИКОМ ОБАВЉАЊА БОГОСЛУЖЕЊА, ВЕРСКИХ ОБРЕДА И ОСТАЛИХ ВЕРСКИХ ДЕЛАТНОСТИ У ЦРКВАМА И ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА ЧИЈИ СЕ СИСТЕМ ВРЕДНОСТИ ЗАСНИВА НА ВЕРИ ИЛИ УВЕРЕЊУ, РАЗЛИЧИТО ПОСТУПАЊЕ СВЕШТЕНИКА, ОДНОСНО ВЕРСКИХ СЛУЖБЕНИКА ПРЕМА ЛИЦИМА ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА ПРИ ОБАВЉАЊУ ОВИХ ДЕЛАТНОСТИ, НЕ ПРЕДСТАВЉА ДИСКРИМИНАЦИЈУ У СЛУЧАЈУ КАДА, ЗБОГ ПРИРОДЕ ДЕЛАТНОСТИ ИЛИ ОКОЛНОСТИ У КОЈИМА СЕ ОБАВЉАЈУ, ВЕРА ИЛИ УВЕРЕЊЕ ПРЕДСТАВЉА СТВАРНИ, ЗАКОНИТ И ОПРАВДАН УСЛОВ ЗА ЊИХОВО ОБАВЉАЊЕ, У СКЛАДУ СА СИСТЕМОМ ВРЕДНОСТИ ЦРКВЕ И ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ УПИСАНЕ У РЕГИСТАР ВЕРСКИХ ЗАЈЕДНИЦА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.“

РАЗЛИЧИТО ПОСТУПАЊЕ ИЗ СТАВА 2. ОВОГ ЧЛАНА НЕОПРАВДАВА ДИСКРИМИНАЦИЈУ ПО БИЛО КОЈОЈ ОСНОВУ ИЗ ЧЛАНА 2. ОВОГ ЗАКОНА УЧИЊЕНУ ВАН БОГОСЛУЖБЕНОГ ПРОСТОРА И ВРЕМЕНА КАО НИ РАЗЛИЧИТО ПОСТУПАЊЕ КОЈЕ СЕ НЕ МОЖЕ ОПРАВДАТИ СИСТЕМОМ ВРЕДНОСТИ ВЕРСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ.

Дискриминација на основу старосног доба

Члан 23.

Забрањено је дискриминисати лица на основу старосног доба.

~~Стари~~ СТАРИЈИ имају право на достојанствене услове живота без дискриминације, а посебно, право на једнак приступ и заштиту од занемаривања и узнемиравања у коришћењу здравствених и других јавних услуга.

ПОСТАВЉАЊЕ ПОСЕБНИХ УСЛОВА НА ОСНОВУ СТАРОСНОГ ДОБА НЕ СМАТРА СЕ ДИСКРИМИНАЦИЈОМ УКОЛИКО ЈЕ ТАКВО ПОСТУПАЊЕ ОПРАВДАНО ЦИЉЕМ, ОБЈЕКТИВНО, РАЗУМНО И У СКЛАДУ СА УТРЂЕНОМ ПОЛИТИКОМ ЗАПОШЉАВАЊА, ТРЖИШТЕМ РАДА И ДОДАТНИМ ОБРАЗОВАЊЕМ И ОБУКОМ, ОДНОСНО СТРУЧНИМ УСАВРШАВАЊЕМ И АКО СУ НАЧИНИ ОСТВАРИВАЊА ТОГ ЦИЉА ПРИМЕРЕНИ И НУЖНИ, КАО:

1. ПОСТАВЉАЊЕ ПОСЕБНИХ УСЛОВА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, ОБАВЉАЊЕ ПОСЛОВА И ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКУ, ОДНОСНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ, УКЉУЧУЈУЋИ И УСЛОВЕ У ПОГЛЕДУ ЗАРАДЕ И ПРЕСТАНКА РАДНОГ ОДНОСА, ЗА ОМЛАДИНУ, СТАРИЈЕ И ЛИЦА КОЈА ИМАЈУ ОБАВЕЗУ ИЗДРЖАВАЊА, РАДИ ПОДСТИЦАЊА ЊИХОВОГ УКЉУЧИВАЊА НА ТРЖИШТЕ РАДА ИЛИ ОБЕЗБЕЂИВАЊА ЊИХОВЕ ЗАШТИТЕ;

2. ОДРЕЂИВАЊЕ МИНИМАЛНИХ УСЛОВА У ПОГЛЕДУ СТАРОСНОГ ДОБА, РАДНОГ ИСКУСТВА, ДУЖИНЕ ПЕРИОДА НЕЗАПОСЛЕНОСТИ ИЛИ ОДРЕЂИВАЊЕМ ПРЕДНОСТИ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ;

3. ОДРЕЂИВАЊЕ НАЈВИШЕГ СТАРОСНОГ ДОБА ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ, КОЈЕ СЕ ЗАСНИВА НА УСЛОВИМА ЗА УКЉУЧИВАЊЕ НА ДОДАТНО ОБРАЗОВАЊЕ И ОБУКУ, ОДНОСНО СТРУЧНО УСАВРШАВАЊЕ ЗА ОБАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПОСЛОВА ИЛИ НА ПОТРЕБИ ПОСТОЈАЊА РАЗУМНЕ ДУЖИНЕ ТРАЈАЊА ПЕРИОДА ЗАПОСЛЕЊА ПРЕ ИСПУЊАВАЊА УСЛОВА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА НА ПЕНЗИЈУ.

Престанак мандата

Члан 30.

Поверенику функција престаје: истеком мандата; подношењем оставке у писменом облику Народној скупштини; испуњењем услова за пензију, у складу са законом; разрешењем и смрћу.

Одлуку о разрешењу Повереника доноси Народна скупштина.

Повереник се разрешава дужности:

1. због нестручног и несавесног рада;
2. ако правноснажном одлуком буде осуђен за кривично дело на казну затвора која га чини недостојним или неподобним за обављање ове функције;
3. губитком држављанства;
4. ако обавља другу јавну функцију или професионалну делатност, ако обавља другу дужност или посао који би могао утицати на његову самосталност и независност или ако поступа супротно закону којим се уређује спречавање сукоба интереса при вршењу јавних функција.

Поступак за разрешење Повереника покреће се на иницијативу једне трећине народних посланика.

Одбор утврђује да ли постоје разлози за разрешење и о томе обавештава Народну скупштину.

Одбор обавештава Народну скупштину и о захтеву Повереника да му престане дужност, као и о испуњењу услова за престанак дужности због испуњења услова за пензију, у складу са законом.

Народна скупштина доноси одлуку о разрешењу Повереника већином гласова свих народних посланика.

НАРОДНА СКУПШТИНА ЗАПОЧИЊЕ ПОСТУПАК ИЗБОРА НОВОГ ПОВЕРЕНИКА ТРИ МЕСЕЦА ПРЕ ИСТЕКА МАНДАТА ПОВЕРЕНИКА. ДО ИЗБОРА НОВОГ ПОВЕРЕНИКА ФУНКЦИЈУ ПОВЕРЕНИКА ОБАВЉА ПОВЕРЕНИК КОМЕ ИСТИЧЕ МАНДАТ.

Народна скупштина у року од три месеца од престанка мандата Повереника бира новог Повереника.

Надлежност Повереника

Члан 33.

Повереник:

~~1. прима и разматра притужбе због повреда одредаба овог закона и даје мишљења и препоруке у конкретним случајевима и изриче мере у складу са чланом 40. овог закона;~~

~~2. подносиоцу притужбе пружа информације о његовом праву и могућностима покретања судског или другог поступка заштите, односно препоручује поступак мирнења;~~

~~3. подноси тужбе из члана 43. овог закона, због повреда права из овог закона, у своје име а уз сагласност и за рачун дискриминисаног лица, уколико поступак пред судом по истој ствари није већ покренут или правоснажно окончан;~~

~~4. подноси прекршајне пријаве због повреде права из овог закона;~~

~~5. подноси годишњи и посебан извештај Народној скупштини о стању у области заштите равноправности;~~

~~6. упозорава јавност на најчешће, типичне и тешке случајеве дискриминације;~~

~~7. прати спровођење закона и других прописа, иницира доношење или измену прописа ради спровођења и унапређења заштите од дискриминације и даје мишљење о одредбама нацрта закона и других прописа који се тичу забране дискриминације;~~

~~8. успоставља и одржава сарадњу са органима надлежним за остваривање равноправности и заштиту људских права на територији аутономне покрајине и локалне самоуправе;~~

~~9. препоручује органима јавне власти и другим лицима мере за остваривање равноправности.~~

ПОВЕРЕНИК:

1. ЛИЦУ КОЈЕ СМАТРА ДА ЈЕ ПРЕТРПЕЛО ДИСКРИМИНАЦИЈУ ПРУЖА ИНФОРМАЦИЈЕ И САВЕТУЈЕ ГА НЕПРИСТРАСНО И НЕЗАВИСНО О ОСТВАРИВАЊУ ПРАВА И ЗАШТИТИ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

2. ПОСТУПА ПО ПРИТУЖБАМА ЗБОГ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

3. ПОДНОСИ ТУЖБЕ ИЗ ЧЛАНА 43. ОВОГ ЗАКОНА, У СВОЈЕ ИМЕ А ЗА РАЧУН ДИСКРИМИНИСАНОГ ЛИЦА, УЗ САГЛАСНОСТ ТОГ ЛИЦА, ОСИМ КАДА ЈЕ У ПИТАЊУ ГРУПА ЛИЦА, УКОЛИКО ПОСТУПАК ПРЕД СУДОМ ПО ИСТОЈ СТВАРИ НИЈЕ ВЕЋ ПОКРЕНУТ ИЛИ ПРАВНОСНАЖНО ОКОНЧАН;

4. ПОДНОСИ ЗАХТЕВ ЗА ПОКРЕТАЊЕ ПРЕКРШАЈНОГ ПОСТУПКА ЗБОГ ПОВРЕДЕ ОДРЕДАБА КОЈИМА СЕ ЗАБРАЊУЈЕ ДИСКРИМИНАЦИЈА;

5. ПОДНОСИ ГОДИШЊИ И ПОСЕБАН ИЗВЕШТАЈ НАРОДНОЈ СКУПШТИНИ О СТАЊУ У ОБЛАСТИ ЗАШТИТЕ РАВНОПРАВНОСТИ;

6. АНАЛИЗИРА И УПОЗОРАВА ЈАВНОСТ НА НАЈЧЕШЋЕ, ТИПИЧНЕ И ТЕШКЕ СЛУЧАЈЕВЕ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

7. ПРАТИ СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА, ИНИЦИРА ДОНОШЕЊЕ ИЛИ ИЗМЕНУ ПРОПИСА РАДИ СПРОВОЂЕЊА И УНАПРЕЂИВАЊА ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ДАЈЕ МИШЉЕЊЕ О ОДРЕДБАМА НАЦРТА ЗАКОНА И ДРУГИХ ПРОПИСА У ЦИЉУ УНАПРЕЂЕЊА РАВНОПРАВНОСТИ И ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

8. УСПОСТАВЉА И ОДРЖАВА САРАДЊУ СА ОРГАНИМА ЈАВНЕ ВЛАСТИ И ОРГАНИЗАЦИЈАМА НА ТЕРИТОРИЈИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, РЕГИОНАЛНИМ, ОДНОСНО МЕЂУНАРОДНИМ И ДРУГИМ ТЕЛИМА, ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА НАДЛЕЖНИМ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ РАВНОПРАВНОСТИ И ЗАШТИТУ ЉУДСКИХ ПРАВА, КАО ШТО СУ ЕВРОПСКА МРЕЖА ЗА РАВНОПРАВНОСТ, АГЕНЦИЈА ЗА ФУНДАМЕНДАЛНА ПРАВА И ЕВРОПСКИ ИНСТИТУТ ЗА РОДНУ РАВНОПРАВНОСТ;

9. ИЗРАЂУЈЕ НЕЗАВИСНЕ ИЗВЕШТАЈЕ И ПРЕПОРУЧУЈЕ ОРГАНИМА ЈАВНЕ ВЛАСТИ И ДРУГИМ ЛИЦИМА МЕРЕ ЗА ОСТВАРИВАЊЕ РАВНОПРАВНОСТИ И ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

10. САРАЂУЈЕ СА УДРУЖЕЊИМА, КОЈА ИМАЈУ ЛЕГИТИМНИ ИНТЕРЕС ЗА УЧЕШЋЕ У БОРБИ ПРОТИВ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ С ЦИЉЕМ ЗАШТИТЕ НАЧЕЛА ЈЕДНАКОСТИ, НАРОЧИТО У ПРЕДЛАГАЊУ МЕРА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ РАВНОПРАВНОСТИ, КАО И ПРИЛИКОМ САСТАВЉАЊА НЕЗАВИСНИХ ИЗВЕШТАЈА О ЗАШТИТИ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

11. ОРГАНИЗУЈЕ, ОДНОСНО СПРОВОДИ НЕЗАВИСНА ИСТРАЖИВАЊА ИЗ ОБЛАСТИ УНАПРЕЂЕЊА РАВНОПРАВНОСТИ И ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И ОБЈАВЉУЈЕ СТРУЧНЕ ПУБЛИКАЦИЈЕ, ОБАВЕШТЕЊА И ИНФОРМАЦИЈЕ ИЗ ОБЛАСТИ УНАПРЕЂЕЊА РАВНОПРАВНОСТИ И ЗАШТИТЕ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;

12. ОБАВЉА И ДРУГЕ ПОСЛОВЕ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

Подношење притужбе

Члан 35.

Лице које сматра да је претрпело дискриминацију подноси Поверенику притужбу писмено или, изузетно, усмено у записник, без обавезе плаћања таксе или друге накнаде.

Уз притужбу се подносе и докази о претрпљеном акту дискриминације.

У име и уз сагласност лица чије је право повређено, притужбу може поднети организација која се бави заштитом људских права или друго лице. УДРУЖЕЊЕ ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈА КОЈА СЕ БАВИ ЗАШТИТОМ ЉУДСКИХ ПРАВА МОЖЕ ПОДНЕТИ ПРИТУЖБУ У ИМЕ ГРУПЕ ЛИЦА ЧИЈЕ ЈЕ ПРАВО ПОВРЕЂЕНО И БЕЗ САГЛАСНОСТИ ПОЈЕДИНАЦА КОЈИ ЧИНЕ ТУ ГРУПУ, УКОЛИКО СЕ ПОВРЕДА ОДНОСИ НА НЕОДРЕЂЕНИ БРОЈ ЛИЦА ДРУШТВЕНЕ ГРУПЕ КОЈЕ ПОВЕЗУЈЕ НЕКО ЛИЧНО СВОЈСТВО ИЗ ЧЛАНА 2. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНА.

~~Повереник доставља притужбу лицу против кога је поднета, у року од 15 дана од дана пријема притужбе.~~

Члан 36.

~~Повереник поступа по притужби уколико поступак пред судом по истој ствари није већ покренут или правоснажно окончан.~~

~~Повереник не поступа по притужби ако је очигледно да нема повреде права на коју подносилац указује, ако је у истој ствари већ поступано а нису понуђени нови докази, као и ако утврди да је због протјека времена од учињене повреде права немогуће постићи сврху поступања.~~

ПОВЕРЕНИК НЕ ПОСТУПА ПО ПРИТУЖБИ:

1. АКО УТВРДИ ДА НИЈЕ НАДЛЕЖАН;
2. АКО ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ У ОСТАВЉЕНОМ РОКУ НИЈЕ ОТКЛОНИО НЕДОСТАТКЕ У ПРИТУЖБИ;
3. АКО ЈЕ ПОДНЕТА КРИВИЧНА ПРИЈАВА, ПОКРЕНУТ ПОСТУПАК ПРЕД СУДОМ ИЛИ ЈЕ ПО ИСТОЈ СТВАРИ ПОСТУПАК ПРЕД СУДОМ ПРАВНОСНАЖНО ОКОНЧАН;
4. У СЛУЧАЈУ СМРТИ ПОДНОСИОЦА ПРИТУЖБЕ ИЛИ БРИСАЊА ИЗ РЕГИСТРА АКО ЈЕ У ПИТАЊУ ПРАВНО ЛИЦЕ;
5. АКО ЈЕ ОЧИГЛЕДНО ДА НЕМА ПОВРЕДЕ ПРАВА НА КОЈУ ПОДНОСИЛАЦ УКАЗУЈЕ;
6. АКО ЈЕ У ИСТОЈ СТВАРИ ВЕЋ ПОСТУПАО, У СКЛАДУ СА ЧЛАНОМ 33. ОВОГ ЗАКОНА, А НИСУ ПОДНЕТИ НОВИ ДОКАЗИ;
7. АКО СЕ УТВРДИ ДА ЈЕ ЗБОГ ПРОТЕКА ВРЕМЕНА НЕМОГУЋЕ ПОСТИЋИ СВРХУ ПОСТУПАЊА ИЛИ ЈЕ СВРХА ПОСТУПАЊА ВЕЋ ОСТВАРЕНА УПОЗОРЕЊЕМ ЈАВНОСТИ НА СЛУЧАЈ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ;
8. АКО ЈЕ ПОСТУПАК МИРЕЊА УСПЕШНО ОКОНЧАН;
9. АКО ЈЕ ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ ОДУСТАО ОД ПРИТУЖБЕ;
10. У ДРУГИМ СЛУЧАЈЕВИМА ПРОПИСАНИМ ЗАКОНОМ.

У СВИМ СЛУЧАЈЕВИМА, ОСИМ У СЛУЧАЈУ ИЗ ТАЧКЕ 4. СТАВ 1. ОВОГ ЧЛАНА, ПОВЕРЕНИК ЋЕ ПИСМЕНО ОБАВЕСТИТИ ПОДНОСИОЦА ПРИТУЖБЕ.

Утврђивање чињеничног стања

Члан 37.

~~По пријему притужбе Повереник утврђује чињенично стање увидом у поднете доказе и узимањем изјаве од подносиоца притужбе, лица против којег је притужба поднета, као и од других лица.~~

~~Лице против којег је притужба поднета може се изјаснити о наводима притужбе у року од 15 дана од дана њеног пријема.~~

УКОЛИКО СУ ИСПУЊЕНИ УСЛОВИ ЗА ДАЉЕ ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБИ ПОВЕРЕНИК ДОСТАВЉА ПРИТУЖБУ ЛИЦУ ПРОТИВ КОГА ЈЕ ПОДНЕТА, У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА УРЕДНЕ ПРИТУЖБЕ.

ПОВЕРЕНИК УТВРЂУЈЕ ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ УВИДОМ У ПОДНЕТЕ ДОКАЗЕ И УЗИМАЊЕМ ИЗЈАВЕ ОД ПОДНОСИОЦА ПРИТУЖБЕ, ЛИЦА ПРОТИВ КОЈЕГ ЈЕ ПРИТУЖБА ПОДНЕТА, КАО И ОД ДРУГИХ ЛИЦА.

УКОЛИКО ЈЕ ЛИЦЕ ПРОТИВ КОГ ЈЕ ПРИТУЖБА ПОДНЕТА ОТКЛОНИЛО ПОСЛЕДИЦЕ ПОСТУПАЊА КОЈЕ ЈЕ БИЛО РАЗЛОГ ПОДНОШЕЊА ПРИТУЖБЕ, А ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ ЈЕ САГЛАСАН ДА СУ ПОСЛЕДИЦЕ ОТКЛОЊЕНЕ, ПОВЕРЕНИК НЕ ПОСТУПА ДАЉЕ ПО ПРИТУЖБИ.

САГЛАСНОСТ ИЗ СТАВА 3. ОВОГ ЧЛАНА ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ ДАЈЕ НАЈКАСНИЈЕ У РОКУ ОД 15 ДАНА ОД ДАНА ПРИЈЕМА ДОПИСА ПОВЕРЕНИКА.

УКОЛИКО ПОДНОСИЛАЦ ПРИТУЖБЕ НЕ ДА САГЛАСНОСТ ИЛИ СЕ У РОКУ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА НЕ ИЗЈАСНИ, ПОВЕРЕНИК НАСТАВЉА ПОСТУПАК ПО ПРИТУЖБИ.

~~Мирење~~ ПОСТИЗАЊЕ СПОРАЗУМА

Члан 38.

~~Повереник предлаже спровођење поступка мирења, у складу са законом којим се уређује поступак медијације, а пре предузимања других радњи у поступку.~~

ПОВЕРЕНИК МОЖЕ, У ТОКУ ПОСТУПКА ДО ДОНОШЕЊА МИШЉЕЊА, ПРЕДЛОЖИТИ СПРОВОЂЕЊЕ ПОСТУПКА ПРЕГОВАРАЊА РАДИ ПОСТИЗАЊА СПОРАЗУМА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ КОЈИМ СЕ УРЕЂУЈЕ ПОСТУПАК ПОСРЕДОВАЊА У РЕШАВАЊУ СПОРОВА.

ТРОШКОВИ ПОСТУПКА ПРЕГОВАРАЊА РАДИ ПОСТИЗАЊА СПОРАЗУМА, КОЈИ БИ ЕВЕНТУАЛНО БИЛИ ОДРЕЂЕНИ НА ТЕРЕТ ПОДНОСИОЦА ПРИТУЖБЕ, ОБЕЗБЕЂУЈУ СЕ У БУЏЕТУ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, ПО ПРЕДЛОГУ ПОВЕРЕНИКА.

У СЛУЧАЈУ ДА ПОСТУПАК ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА НИЈЕ УСПЕШНО ОКОНЧАН У ЗАКОНОМ ПРЕДВИЂЕНОМ РОКУ, ПОВЕРЕНИК НАСТАВЉА ПОСТУПАЊЕ ПО ПРИТУЖБИ.

Мере

Члан 40.

Ако лице коме је препорука упућена не поступи по препоруци, односно не отклони повреду права, Повереник му изриче меру опомене.

Ако лице из става 1. овог члана не отклони повреду права у року од 30 дана од дана изрицања опомене, Повереник може о томе известити јавност.

~~Мера опомене из става 1. овог члана изриче се решењем, против кога није допуштена посебна жалба.~~

~~На поступак пред Повереником сходно се примењују одредбе закона којим се уређује општи управни поступак.~~

ЕВИДЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ

ЧЛАН 40А

ПОВЕРЕНИК ВОДИ ЕВИДЕНЦИЈУ О ПОДНЕТИМ ПРИТУЖБАМА, АКТИМА ДОНЕТИМ У ПОСТУПКУ ЗА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ РАВНОПРАВНОСТИ, КАО И У ПРАВОСНАЖНИМ ОДЛУКАМА СУДОВА КОЈЕ СЕ ДОСТАВЉАЈУ ПОВЕРЕНИКУ.

ЕВИДЕНЦИЈА ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ВОДИ СЕ У ЕЛЕКТРОНСКОМ ОБЛИКУ И ПОДЛЕЖЕ ЗАШТИТИ У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ.

СВРХА ОБРАДЕ ПОДАТАКА ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЈЕ ПРАЂЕЊЕ ПОСТУПКА ОСТВАРИВАЊА ПРАВА НА ЗАШТИТУ ОД ДИСКРИМИНАЦИЈЕ И УНАПРЕЂИВАЊЕ РАВНОПРАВНОСТИ ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ ПОВЕРЕНИКА.

ВРСТА ПОДАТАКА КОЈЕ ПОВЕРЕНИК ОБРАЂУЈЕ У ОКВИРУ ЕВИДЕНЦИЈЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА СУ: ИМЕ, ПРЕЗИМЕ, АДРЕСА, ЕЛЕКТРОНСКА АДРЕСА, КАО И ДРУГИ ЛИЧНИ ПОДАЦИ КОЈИ СУ НЕОПХОДНИ ЗА ПОСТУПАЊЕ ПОВЕРЕНИКА, А КОЈИ СЕ ОДНОСЕ НА ЛИЧНО СВОЈСТВО, ОДНОСНО ПРЕТПОСТАВЉЕНО ЛИЧНО СВОЈСТВО КАО ОСНОВ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ИЗ ЧЛАНА 2. ТАЧКА 1) ОВОГ ЗАКОНА.

ПОДАЦИ ИЗ ЕВИДЕНЦИЈЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ЧУВАЈУ СЕ У СКЛАДУ СА ПРОПИСИМА КОЈИМА ЈЕ УРЕЂЕНА ОБЛАСТ КАНЦЕЛАРИЈСКОГ ПОСЛОВАЊА.

ДОСТАВЉАЊЕ ОДЛУКА СУДОВА

ЧЛАН 40Б

СУДОВИ СУ ДУЖНИ ДА ЗА ПРЕТХОДНУ ГОДИНУ, А ДО 31. ЈАНУАРА ТЕКУЋЕ ГОДИНЕ, ДОСТАВЕ ПОВЕРЕНИКУ АНОНИМИЗОВАНЕ

ПРАВНОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ ДОНЕТЕ У ПАРНИЦАМА ЗА ОСТВАРИВАЊЕ ГРАЂАНСКОПРАВНЕ ЗАШТИТЕ ЗБОГ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ, АНОНИМИЗОВАНЕ ПРАВНОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ У ПРЕКРШАЈНИМ ПОСТУПЦИМА ЗБОГ ПОВРЕДЕ ОДРЕДАБА КОЈИМА СЕ ЗАБРАЊУЈЕ ДИСКРИМИНАЦИЈА, КАО И АНОНИМИЗОВАНЕ ПРАВНОСНАЖНЕ ОДЛУКЕ У КРИВИЧНИМ ПОСТУПЦИМА ЗА КРИВИЧНА ДЕЛА КОЈА СУ У ВЕЗИ СА ДИСКРИМИНАЦИЈОМ И ПОВРЕДОМ НАЧЕЛА ЈЕДНАКОСТИ.

НАЧИН ВОЂЕЊА ЕВИДЕНЦИЈЕ СУДОВА ЗА ОДЛУКЕ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА И НАЧИН ЊИХОВОГ ДОСТАВЉАЊА ПОВЕРЕНИКУ ПРОПИСУЈЕ МИНИСТАР НАДЛЕЖАН ЗА ПОСЛОВЕ ПРАВОСУЂА.

Правила о терету доказивања

Члан 45.

Ако је суд утврдио да је извршена радња непосредне дискриминације или је то међу странкама неспорно, тужени се не може ослободити од одговорности доказивањем да није крив.

Уколико тужилац учини вероватним да је тужени извршио акт дискриминације, терет доказивања да услед тог акта није дошло до повреде начела једнакости, односно начела једнаких права и обавеза сноси тужени.

СВАКА СТРАНКА МОЖЕ КОРИСТИТИ СТАТИСТИЧКЕ ПОДАТКЕ РАДИ ДОКАЗИВАЊА ЧИЊЕНИЦА У ПОГЛЕДУ КОЈИХ СНОСИ ТЕРЕТ ДОКАЗИВАЊА.

ОДРЕДБЕ СТ. 1–3. ОВОГ ЧЛАНА СХОДНО СЕ ПРИМЕЊУЈУ И НА ПОСТУПАК ПРЕД ПОВЕРЕНИКОМ.

Тужбе других лица

Члан 46.

Тужбе из члана 43. тач. 1, 2, 3. и тачке 5. може поднети Повереник и организација која се бави заштитом људских права, односно права одређене групе лица.

Ако се дискриминаторско поступање односи искључиво на одређено лице, тужиоци из става 1. овог члана могу поднети тужбу само уз његов пристанак у писменом облику, ДОК ИМ ОВАЈ ПРИСТАНАК НЕ ТРЕБА У СЛУЧАЈУ ДИСКРИМИНАЦИЈЕ ГРУПЕ ЛИЦА (ЧЛАН 35. СТАВ 3. ОВОГ ЗАКОНА).

Лице које се свесно изложило дискриминаторском поступању, у намери да непосредно провери примену правила о забрани дискриминације у конкретном случају, може поднети тужбу из члана 43. тачке 1, 2, 3. и тачке 5. овог закона.

Лице из става 3. овог члана дужно је да обавести Повереника о намеравању радњи, осим ако околности то не дозвољавају, као и да о предузетој радњи извести Повереника у писменом облику.

Ако лице из става 3. овог члана није поднело тужбу, суд га може саслушати као сведока.

Према лицу из става 3. овог члана не може се истицати приговор подељене одговорности за штету која потиче од акта дискриминације.

Надзор над спровођењем закона

Члан 47

Надзор над спровођењем овог закона врши министарство надлежно за људска и мањинска права АНТИДИСКРИМИНАЦИЈУ.

Казнене одредбе

Члан 50.

~~Новчаном казном од 10.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај службено лице, односно одговорно лице у органу јавне власти ако поступи дискриминаторски~~

~~(члан 15. став 2).~~

~~НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ СЛУЖБЕНО ЛИЦЕ, ОДНОСНО ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ АКО ПОСТУПИ ДИСКРИМИНАТОРСКИ (ЧЛАН 15. СТАВ 2).~~

Члан 51.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице, односно предузетник, ако на основу личног својства лицу које обавља привремене и повремене послове, лицу на допунском раду, студенту и ученику на пракси, лицу на стручном оспособљавању и усавршавању без заснивања радног односа, односно волонтеру, нарушава једнаке могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада (члан 16. став 1).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

~~НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ, АКО НА ОСНОВУ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА ЛИЦУ КОЈЕ ОБАВЉА ПРИВРЕМЕНЕ И ПОВРЕМЕНЕ ПОСЛОВЕ ИЛИ ПОСЛОВЕ ПО УГОВОРУ О ДЕЛУ ИЛИ ДРУГОМ УГОВОРУ, ЛИЦУ НА ДОПУНСКОМ РАДУ, СТУДЕНТУ И УЧЕНИКУ НА ПРАКСИ, ЛИЦУ НА СТРУЧНОМ ОСПОСОБЉАВАЊУ И УСАВРШАВАЊУ БЕЗ ЗАСНИВАЊА РАДНОГ ОДНОСА, ОДНОСНО ВОЛОНТЕРУ, ЛИЦУ КОЈЕ ТРАЖИ ПОСАО, КАО И СВАКОМ ДРУГОМ ЛИЦУ КОЈЕ УЧЕСТВУЈЕ У РАДУ НАРУШАВА ЈЕДНАКЕ МОГУЋНОСТИ ЗА ЗАСНИВАЊЕ РАДНОГ ОДНОСА ИЛИ УЖИВАЊЕ ПОД ЈЕДНАКИМ УСЛОВИМА СВИХ ПРАВА У ОБЛАСТИ РАДА (ЧЛАН 16. СТАВ 1).~~

~~НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.~~

~~НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.~~

Члан 52.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице, односно предузетник, ако у оквиру своје делатности, на основу личног својства лица или групе лица, одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од осталих лица или група лица, односно ако у пружању услуге неоправдано да првенство другом лицу или групи лица (члан 17. став 1).~~

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице односно предузетник, власник, односно корисник објекта у јавној употреби или јавне површине, ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства онемогући приступ тим објектима, односно површинама (члан 17. став 2).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 2. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

~~НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ, АКО У ОКВИРУ СВОЈЕ ДЕЛАТНОСТИ, НА ОСНОВУ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА ЛИЦА ИЛИ ГРУПЕ ЛИЦА: ОДБИЈЕ ПРУЖАЊЕ УСЛУГЕ, ЗА ПРУЖАЊЕ УСЛУГЕ ТРАЖИ ИСПУЊЕЊЕ УСЛОВА КОЈИ СЕ НЕ ТРАЖЕ ОД ДРУГИХ ЛИЦА ИЛИ ГРУПЕ ЛИЦА, ОДНОСНО АКО У ПРУЖАЊУ УСЛУГЕ~~

НЕОПРАВДАНО ОМОГУЋИ ПРВЕНСТВО ДРУГОМ ЛИЦУ ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА (ЧЛАН 17. СТАВ 1).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ, АКО ЛИЦУ ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА НА ОСНОВУ ЊИХОВОГ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА ОНЕМОГУЋИ ПРИСТУП ОБЈЕКТИМА У ЈАВНОЈ УПОТРЕБИ ИЛИ ЈАВНОЈ ПОВРШИНИ, ОДНОСНО ПОВРШИНАМА (ЧЛАН 17. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 4. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 53.

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај одговорно лице у органу јавне власти ако поступи противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако лицу или групи лица ускрати право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесу, односно поступе сходно својим уверењима (члан 18).~~

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана правно лице односно предузетник.~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ПОСТУПИ ПРОТИВНО НАЧЕЛУ СЛОБОДНОГ ИСПОЉАВАЊА ВЕРЕ ИЛИ УВЕРЕЊА, ОДНОСНО АКО ЛИЦУ ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА УСКРАТИ ПРАВО НА СТИЦАЊЕ, ОДРЖАВАЊЕ, ИЗРАЖАВАЊЕ И ПРОМЕНУ ВЕРЕ ИЛИ УВЕРЕЊА, КАО И ПРАВО ДА ПРИВАТНО ИЛИ ЈАВНО ИЗНЕСУ, ОДНОСНО ПОСТУПЕ СХОДНО СВОЈИМ УВЕРЕЊИМА (ЧЛАН 18. СТАВ 1).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 54.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај васпитна, односно образовна установа која лицу или групи лица, на основу њиховог личног својства неоправдано отежа или онемогући упис, односно искључи их из васпитне, односно образовне установе (члан 19. став 2).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у васпитној, односно образовној установи.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ВАСПИТНА, ОДНОСНО ОБРАЗОВНА УСТАНОВА КОЈА ЛИЦУ ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА, НА ОСНОВУ ЊИХОВОГ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА НЕОПРАВДАНО ОТЕЖА ИЛИ ОНЕМОГУЋИ УПИС, ОДНОСНО ИСКЉУЧИ ИХ ИЗ ВАСПИТНЕ, ОДНОСНО ОБРАЗОВНЕ УСТАНОВЕ, ОТЕЖА ИЛИ УСКРАТИ МОГУЋНОСТ ПРАЋЕЊА НАСТАВЕ И УЧЕШЋА У ДРУГИМ ВАСПИТНИМ, ОДНОСНО

ОБРАЗОВНИМ АКТИВНОСТИМА, РАЗВРСТА УЧЕНИКЕ ПО ЛИЧНОМ СВОЈСТВУ, ЗЛОСТАВЉА ИХ ИЛИ НА ДРУГИ НАЧИН НЕОПРАВДАНО ПРАВИ РАЗЛИКУ ИЛИ НЕЈЕДНАКО ПОСТУПА ПРЕМА ЊИМА (ЧЛАН 19. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ВАСПИТНОЈ, ОДНОСНО ОБРАЗОВНОЈ УСТАНОВИ.

Члан 55.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице које ускрати право или призна погодности с обзиром на пол, односно експлоатише лице или групу лица с обзиром на пол (члан 20. став 2).~~

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај предузетник ако ускрати право или призна погодности с обзиром на пол, односно врши физичко и друго насиље, експлоатацију, изражава мржњу, омаловажава, уцењује и узнемирава лице или групу лица с обзиром на пол.~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 2. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО УСКРАТИ ПРАВО ИЛИ ПРИЗНА ПОГОДНОСТИ С ОБЗИРОМ НА ПОЛ, ОДНОСНО ВРШИ ФИЗИЧКО И ДРУГО НАСИЉЕ, ЕКСПЛОАТАЦИЈУ, ИЗРАЖАВА МРЖЊУ, ОМАЛОВАЖАВА, УЦЕЊУЈЕ И УЗНЕМИРАВА ЛИЦЕ ИЛИ ГРУПУ ЛИЦА С ОБЗИРОМ НА ПОЛ (ЧЛАН 20. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 56.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако лице или групу лица позове да се јавно изјасне о својој есекуалној оријентацији, односно ако спречи изражавање њихове есекуалне оријентације, у складу са овим законом (члан 21).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ЛИЦЕ ИЛИ ГРУПУ ЛИЦА ПОЗОВЕ ДА СЕ ЈАВНО ИЗЈАСНЕ О СВОЈОЈ СЕКСУАЛНОЈ ОРИЈЕНТАЦИЈИ, ОДНОСНО АКО СПРЕЧИ ИЗРАЖАВАЊЕ ЊИХОВЕ СЕКСУАЛНЕ ОРИЈЕНТАЦИЈЕ У СКЛАДУ СА ОВИМ ЗАКОНОМ (ЧЛАН 21).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 57.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако дискриминише дете, односно малолетника према брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позива на давање предности деци једног пола у~~

~~односу на децу другог пола или прави разлику према имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу његових родитеља, односно старатеља и чланова породице (члан 22. став 2).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ДИСКРИМИНИШЕ ДЕТЕ, ОДНОСНО МАЛОЛЕТНИКА ПРЕМА ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ, БРАЧНОМ, ОДНОСНО ВАНБРАЧНОМ РОЂЕЊУ, ЈАВНО ПОЗИВА НА ДАВАЊЕ ПРЕДНОСТИ ДЕЦИ ЈЕДНОГ ПОЛА У ОДНОСУ НА ДЕЦУ ДРУГОГ ПОЛА ИЛИ ПРАВИ РАЗЛИКУ ПРЕМА ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ, ИМОВНОМ СТАЊУ, ПРОФЕСИЈИ И ДРУГИМ ОБЕЛЕЖЈИМА ДРУШТВЕНОГ ПОЛОЖАЈА, АКТИВНОСТИМА, ИЗРАЖЕНОМ МИШЉЕЊУ ИЛИ УВЕРЕЊУ ЊЕГОВИХ РОДИТЕЉА, ОДНОСНО СТАРАТЕЉА И ЧЛАНОВА ПОРОДИЦЕ (ЧЛАН 22. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 58.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако занемарује или узнемирава лице на основу старосног доба у пружању здравствених или других јавних услуга (члан 23. став 1).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ЗАНЕМАРУЈЕ ИЛИ УЗНЕМИРАВА ЛИЦЕ НА ОСНОВУ СТАРОСНОГ ДОБА У ПРУЖАЊУ ЗДРАВСТВЕНИХ ИЛИ ДРУГИХ ЈАВНИХ УСЛУГА (ЧЛАН 23. СТАВ 2).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 59.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако дискриминише лице или групу лица због њихових политичких убеђења или припадности, односно неприпадности политичкој странци (члан 25. став 1).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ДИСКРИМИНИШЕ ЛИЦЕ ИЛИ ГРУПУ ЛИЦА ЗБОГ ЊИХОВЕ ПРИПАДНОСТИ ИЛИ НЕПРИПАДНОСТИ ПОЛИТИЧКОЈ СТРАНЦИ, ОДНОСНО СИНДИКАЛНОЈ ОРГАНИЗАЦИЈИ (ЧЛАН 25. СТАВ 1).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ФИЗИЧКО ЛИЦЕ.

Члан 60.

~~Новчаном казном од 10.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај правно лице или предузетник ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства неоправдано одбије пружање здравствених услуга, постави посебне услове за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрати информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и ако их узнемирава, вређа и омаловажава у току боравка у здравственој установи (члан 27. став 2).~~

~~Новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и здравствени радник.~~

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 1.000.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ПРАВНО ЛИЦЕ АКО ЛИЦУ ИЛИ ГРУПИ ЛИЦА НА ОСНОВУ ЊИХОВОГ ЛИЧНОГ СВОЈСТВА НЕОПРАВДАНО ОДБИЈЕ ПРУЖАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА, ПОСТАВИ ПОСЕБНЕ УСЛОВЕ ЗА ПРУЖАЊЕ ЗДРАВСТВЕНИХ УСЛУГА КОЈИ НИСУ ОПРАВДАНИ МЕДИЦИНСКИМ РАЗЛОЗИМА, ОДБИЈЕ ПОСТАВЉАЊЕ ДИЈАГНОЗЕ И УСКРАТИ ИНФОРМАЦИЈЕ О ТРЕНУТНОМ ЗДРАВСТВЕНОМ СТАЊУ, ПРЕДУЗЕТИМ ИЛИ НАМЕРАВАНИМ МЕРАМА ЛЕЧЕЊА ИЛИ РЕХАБИЛИТАЦИЈЕ, КАО И АКО ИХ УЗНЕМИРАВА, ВРЕЂА И ОМАЛОВАЖАВА У ТОКУ БОРАВКА У ЗДРАВСТВЕНОЈ УСТАНОВИ (ЧЛАН 27. СТАВ 2.).

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 100.000 ДО 400.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ПРЕДУЗЕТНИК.

НОВЧАНОМ КАЗНОМ ОД 20.000 ДО 100.000 ДИНАРА КАЗНИЋЕ СЕ ЗА ПРЕКРШАЈ ИЗ СТАВА 1. ОВОГ ЧЛАНА ОДГОВОРНО ЛИЦЕ У ПРАВНОМ ЛИЦУ, ОДНОСНО У ОРГАНУ ЈАВНЕ ВЛАСТИ, КАО И ЗДРАВСТВЕНИ РАДНИК.

**ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ**

1. Овлашћени предлагач прописа: Влада

Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

2. Назив прописа

Нацрт закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације
Draft Law on Amendments on the Law on the Prohibition of Discrimination

3. Усклађеност прописа са одредбама Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Споразум), односно са одредбама Прелазног споразума о трговини и трговинским питањима између Европске заједнице, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС”, број 83/08) (у даљем тексту: Прелазни споразум):

а) Одредбе Споразума и Прелазног споразума које се односе на нормативну садржину прописа:

Чл. 90. (Сарадња у области статистике), 101. (Сарадња у области социјалне политике), 102. (Образовање и стручно оспособљавање), 114. (Државна управа), члан 128. став 1.(а) и члан 48. Прелазног споразума

б) Прелазни рок за усклађивање законодавства према одредбама Споразума и Прелазног споразума:

у складу са одредбама члана 72. Споразума

в) Оцена испуњености обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума:

У потпуности испуњава.

г) Разлози за делимично испуњавање, односно неиспуњавање обавеза које произлазе из наведене одредбе Споразума и Прелазног споразума:

/

д) Веза са Националним програмом за усвајање правних тековина Европске уније:

НРАА 3.23.3.

4. Усклађеност прописа са прописима Европске уније:

а) Навођење одредаба примарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

Уговор о функционисању ЕУ: чл. 8. и 9, члан 153. став 1. тачка и) и члан 157.

б) Навођење секундарних извора права Европске уније и оцене усклађености са њима:

- Директива 2000/43/ЕС од 29. јуна 2000. године о спровођењу принципа једнаког поступања без обзира на расно или етничко порекло (Council Directive 2000/43/EC of 29 June 2000 implementing the principle of equal treatment between persons irrespective of racial or ethnic origin)

- Директива 2000/78/ЕС од 27. новембра 2000. године о општем оквиру за једнако поступање са грађанима приликом запошљавања и на раду (Council Directive 2000/78/EC of 27 November 2000 establishing a general framework for equal treatment in employment and occupation)

в) Навођење осталих извора права Европске уније и усклађеност са њима:

/

г) Разлози за делимичну усклађеност, односно неусклађеност:

Са аспекта материје регулисања Закона о забрани дискриминације у овом тренутку је постигнута највећа могућа усклађеност одредби закона са прописима ЕУ.

д) Рок у којем је предвиђено постизање потпуне усклађености прописа са прописима Европске уније:

До краја прве половине 2019. године

5. Уколико не постоје одговарајуће надлежности Европске уније у материји коју регулише пропис, и/или не постоје одговарајући секундарни извори права Европске уније са којима је потребно обезбедити усклађеност, потребно је образложити ту чињеницу. У овом случају, није потребно попуњавати Табелу усклађености прописа. Табелу усклађености није потребно попуњавати и уколико се домаћим прописом не врши пренос одредаба секундарног извора права Европске уније, већ се искључиво врши примена или спровођење неког захтева који произлази из одредбе секундарног извора права (нпр. Предлогом одлуке о изради стратешке процене утицаја биће спроведена обавеза из члана 4. Директиве 2001/42/ЕЗ, али се не врши и пренос те одредбе Директиве):

Табеле усклађености за директиве 2000/43/ЕС од 29. јуна 2000. године и 2000/78/ЕС од 27. новембра 2000. године дате су у прилогу Нацрта закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације

6. Да ли су претходно наведени извори права ЕУ преведени на српски језик

Не

7. Да ли је пропис преведен на неки службени језик ЕУ

Закон о забрани дискриминације је више пута превођен и достављан заинтересованим партнерима и доступан је, између осталог, на Интернет презентацијама Повереника за заштиту равноправности, Заштитника грађана, Канцеларије за људска и мањинска права. Радна верзија текста прописа којим се мења и допуњује Закон, била је предмет консултација са Европском комисијом у више наврата 2018. године.

8. Сарадња са ЕУ и учешће консултаната у изради прописа и њихово мишљење о усклађености.

Европска комисија је консултована три пута током процеса израде Нацрта. Први став о Нацрту, Комисија је дала у почетној фази креирања прописа након чега је Радна група, коју је формирао Повереник за заштиту равноправности, разматрала добијена мишљења. Прва верзија Нацрта уобличена је у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања и дата на мишљење Европској Комисији крајем 2017. године. У марту 2018. године, Комисија је доставила позитивно мишљење на све

извршене промене ради усклађивања са Директивама ЕУ уз неколико примедби и сугестија, које су усвојене и интегрисане у текст Нацрта. Накнадне измене, извршене у складу са мишљењима прикупљеним од државних органа, нису промениле карактер одредби, које су усаглашаване са правним тековинама Европске Уније, а што је потврђено и у следећем мишљењу Европске комисије, које је добијено у фебруару 2019. године.

У Београду,
Датум: 2019. године

МИНИСТАР

Зоран Ђорђевић

**ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА СТРАТЕШКИМ ДОКУМЕНТОМ ВЛАДЕ**

1. **Овлашћени предлагач прописа:** Влада
Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања
2. **Назив прописа**
Нацрт закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације
3. **Да ли је пропис/акт усклађен са стратешким документом/стратешким документима Владе (заокружити)**

(ДА)

НЕ

4. **Са којим стратешким документом/стратешким документима Владе је пропис/акт усклађен?**

- Навести стратешки документ/стратешка документа Владе:

Приликом израде Нацрта Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације извршено је усклађивање са Стратегијом превенције и заштите од дискриминације („Службени гласник РС“, број 60/13), Акционим планом за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014–2018. године („Службени гласник РС“, број 107/14), као и са Акционим планом за спровођење програма Владе.

- Навести део/поглавље стратешког документа/стратешких докумената Владе:

* Стратегија превенције и заштите од дискриминације:

3.2 Задаци Стратегије

* Акциони план за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014–2018. године:

3.1. Државна управа и забрана дискриминације

3.2. Безбедност, унутрашњи послови и правосуђе

* Акциони план за спровођење програма Владе:

4.2. Ефективна популациона политика и посвећеност рањивим (осетљивим) групама.

- Навести циљ/циљеве из стратешког документа/стратешких докумената Владе који се испуњава/испуњавају доношењем прописа/акта:

* У вези са Стратегијом превенције и заштите од дискриминације:

- доследно спровођење и примена постојећег законског и регулаторног оквира, који се односи на спречавање кршења забране дискриминације;

- спречавање дискриминаторских пракси у одређеним областима према лицу/групи лица с обзиром на његово/њихово лично својство, нарочито према припадницима осетљивих друштвених група;

- стварање безбедног окружења за припаднике осетљивих друштвених група и унапређење степена толеранције према њима;

- обезбеђивање да сва лица, без обзира на лично својство равноправно уживају Уставом гарантована људска права, без

дискриминације и у складу са начелом једнакости и једнаких права и обавеза;

- јачање позиције, утицаја и обезбеђивање пуне институционалне независности тела у чијој је надлежности спречавање дискриминације (Повереника за заштиту равноправности, Заштитника грађана, Покрајинског омбудсмана и заштитника грађана јединица локалне самоуправе) и обезбеђивање пуног поштовања њихових препорука и других докумената од стране државних органа/појединаца којима су оне упућене;

- законодавне и регулаторне реформе, које ће обезбедити усаглашавање правног оквира Републике Србије у области забране дискриминације са међународним инструментима, које су усвојиле Уједињене нације, Савет Европе и Европска унија, нарочито оних, које је Република Србија потврдила и који су за њу правно обавезујући.

* Поводом Акционог плана за примену Стратегије превенције и заштите од дискриминације за период од 2014–2018. године:

- хармонизација прописа ради усаглашавања правног оквира Републике Србије са међународним стандардима спречавања дискриминације и доследно спровођење усвојених међународних докумената закона, подзаконских аката и Стратегија и Акционих планова који се односе на осетљиве групе;

- стварање безбедносног окружења за припаднике осетљивих друштвених група, унапређење степена толеранције према њима и сузбијање говора мржње и аката насиља и привођење правди учинилаца таквих дела.

* У вези са Акционим планом за спровођење програма Владе:

- 15% деце из осетљивих друштвених група обухваћено предшколским образовањем;

- 76,50% деце (80% девојчица, 73% дечака) из осетљивих друштвених група обухваћено основним образовањем;

- 63,50% деце (50% девојчица, 77% дечака) из осетљивих друштвених група обухваћено средњим образовањем;

- 2% деце из осетљивих друштвених група обухваћено високим образовањем;

- број решених поступака дискриминације и насиља у образовно васпитним установама повећан за 30% у односу на базну вредност (750 случајева у 2016. години);

- унапређен приступ правди за рањиве (осетљиве) групе.

5. Уколико пропис/акт није усклађен са одговарајућим стратешким документом/стратешким документима Владе, навести разлоге:

/

У Београду,

Датум: 2019. године

МИНИСТАР

Зоран Ђорђевић

ИЗЈАВА
О УСКЛАЂЕНОСТИ ПРОПИСА СА ГОДИШЊИМ ПЛАНОМ РАДА ВЛАДЕ

На основу члана 39а став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 61/06 – пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. уредба), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања даје следећу

ИЗЈАВУ

Усвајање Нацрта закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације предвиђен је Годишњим планом рада Владе за 2019. годину.

У Београду,
Датум: 2019. године

МИНИСТАР

Зоран Ђорђевић

ИЗЈАВА
О АКТИМА КОЈИМА СЕ ПРОПИС ИЗВРШАВА

На основу члана 40. став 3. Пословника Владе („Службени гласник РС“, бр. 61/06 – пречишћени текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13,76/14 и 8/19 – др. уредба), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања даје следећу

ИЗЈАВУ

Нацртом закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације предвиђено је доношење следећег подзаконског акта:

- Правилник о евидентирању правоснажних одлука судова у парницама за остваривање грађанскоправне заштите због дискриминације, правоснажних одлука донетих у парницама за остваривање грађанскоправне заштите због дискриминације, правоснажних одлука у прекршајним поступцима због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација и правоснажних одлука у кривичним поступцима за кривична дела која су у вези са дискриминацијом и достављање наведених одлука, које су претходно анонимизоване, Поверенику за заштиту равноправности.

Подзаконски акт за спровођење наведеног закона донеће министар надлежан за послове правосуђа најкасније шест месеци од дана ступања на снаву овог закона.

У Београду,
Датум: 2019. године

МИНИСТАР

Зоран Ђорђевић

ИЗЈАВА
О ОСТВАРЕНОЈ САРАДЊИ СА ОРГАНИМА, ОРГАНИЗАЦИЈАМА И
ТЕЛИМА

На основу члана 39а став 4. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/2011, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 – др. уредба), Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања даје следећу

ИЗЈАВУ

При изради Нацрта закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања остварило је сарадњу са: Министарством правде, Министарством државне управе и локалне самоуправе, Министарством грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарством просвете, науке и технолошког развоја, Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарством за европске интеграције, Министарством здравља, Министарством рударства и енергетике, Министарством одбране, Министарством финансија, Министарством за заштиту животне средине, Канцеларијом за људска и мањинска права, Канцеларијом за сарадњу са цивилним друштвом, Канцеларијом за Косово и Метохију, Републичким секретаријатом за законодавство, Републичким секретаријатом за јавне политике, Заштитником грађана, Повереником за заштиту равноправности, Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

У Београду,
Датум: 2019. године

МИНИСТАР

Зоран Ђорђевић

1. Назив прописа ЕУ: COUNCIL DIRECTIVE 2000/43/EC of 29 June 2000 Implementing the Principle of Equal Treatment Between Persons Irrespective of Racial or Ethnic Origin Директива 2000/43/ЕС од 29. јуна 2000. године о спровођењу принципа једнаког поступања без обзира на расно или етничко порекло	2. CELEX ознака ЕУ прописа 32000L0043
3. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	4. Датум израде табеле: 6. фебруар 2019. године
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом ЕУ: Предлог Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације Draft Law on Amendments of the Law on the Prohibition of Discrimination	Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА: NPAА 3.23.3.
7. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ: ПОТПУНО УСКЛАЂЕНО	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба важећег прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредба прописа Републике Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ²⁰	Разлог за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
Article 2 Concept of discrimination 2(2)	For the purposes of paragraph 1: (a) direct discrimination shall be taken to occur where one person is treated less favourably than another is, has been or would be treated in a comparable situation on grounds of racial or ethnic origin; (b) indirect discrimination shall be taken to occur where an apparently neutral provision, criterion or practice would put persons of a racial or ethnic origin at a particular disadvantage compared with other persons, unless that provision, criterion or practice is objectively justified by a legitimate aim and the means of achieving that aim are appropriate and necessary.	чл. 3. и 4.	Члан 7. мења се и гласи: „Посредна дискриминација постоји ако наизглед неутрална одредба, критеријум или пракса лице или групу лица ставља или би могла ставити, због њиховог личног својства, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.” У члану 8. речи: „ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује” замењују се речима: „осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.”	ПУ		
2(3)	Harassment shall be deemed to be discrimination	Члан 5.	Назив члана 12. мења се и гласи: „Узнемиравање,	ПУ		

²⁰ Потпуно усклађено – ПУ, делимично усклађено – ДУ, неусклађено – НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	within the meaning of paragraph 1, when an unwanted conduct related to racial or ethnic origin takes place with the purpose or effect of violating the dignity of a person and of creating an intimidating, hostile, degrading, humiliating or offensive environment. In this context, the concept of harassment may be defined in accordance with the national laws and practice of the Member States.		<p>понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање”.</p> <p>Члан 12. мења се и гласи:</p> <p>„Забрањено је узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, које је с циљем или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће и уврдљиво окружење, као и сваки неповољнији третман, који неко има због одбијања или трпљења таквог понашања или због трудноће, породилског одсуства или одсуства ради неге детета или посебне неге детета.</p> <p>Сексуално узнемиравање је, у смислу овог закона, свако вербално, невербално или физичко нежељено понашање сексуалне природе које има за циљ или представља повреду достојанства лица или његовог личног интегритета, а које изазива страх или ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће или увредљиво окружење.“</p>			
2(4)	An instruction to discriminate against persons on grounds of racial or ethnic origin shall be deemed to be discrimination within the meaning of paragraph 1.	чл. 2. и 6.	<p>Члан 5. мења се и гласи:</p> <p>„Дискриминација може бити непосредна или посредна. Облици дискриминације су повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње, узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, као и тешки облици дискриминације наведени у члану 13. овог закона.“</p> <p>После члана 12. додају се назив изнад члана 12а и члан 12а који гласе:</p> <p>„Навођење на дискриминацију Члан 12а</p> <p>Дискриминација постоји ако се лице или група лица наводе на дискриминацију давањем упутстава како да се предузимају дискриминаторски поступци или навођењем на дискриминацију на други сличан начин.”</p>	ПУ		
Article 3 Scope	Within the limits of the powers conferred upon the Community, this Directive shall apply to all persons, as regards both the public and private sectors, including public bodies, in relation to: (a) conditions for access to employment, to self-employment and to occupation, including selection criteria and recruitment conditions, whatever the branch of activity and at all levels of the professional hierarchy, including promotion; (b) access to all types and to all levels of vocational guidance, vocational training, advanced vocational training and retraining, including practical work	члан 1	<p>У Закону о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09) у члану 2. став 1. тачка 4. речи: „и другу организацију којој је“ замењују се речима: „другу организацију, односно лице којем је.“</p>	ДУ	Разлог због кога се предложена измена у члану 17. став 1, којим се односи на обезбеђење јавних услуга, одбијање да се „достави рога“ треба такође сматрати као обликом	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>experience;</p> <p>(c) employment and working conditions, including dismissals and pay;</p> <p>(d) membership of and involvement in an organisation of workers or employers, or any organisation whose members carry on a particular profession, including the benefits provided for by such organisations;</p> <p>(e) social protection, including social security and healthcare;</p> <p>(f) social advantages;</p> <p>(g) education;</p> <p>(h) access to and supply of goods and services which are available to the public, including housing.</p>				<p>дискриминације заједно са одбијањем да се „обезбеде услуге”, тако да до није прихватљиво с обзиром да примена (нарочито финансијских) прописа, који се односе на опорезивање, а који се тичу ПДВ не разликују одредбе за услуге и за обезбеђење робе (ПДВ је општи порез на трошкове који се плаћају за достављање робе и за обезбеђењем услуга), што значи да се одредбе о јавних услугама већ налазе обухваћене обезбеђивањем робе.</p>	
3(2)	<p>This Directive does not cover difference of treatment based on nationality and is without prejudice to provisions and conditions relating to the entry into and residence of third-country nationals and stateless persons on the territory of Member States, and to any treatment which arises from the legal status of the third-country nationals and stateless persons concerned.</p>			НУ	<p>Разлог за измену члана 3. став 4. Закона којом се речи: „страна лица” замењују речју: „свако” није прихватљив имајући у виду</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					<p>да је заштита страних лица и лица без држављанства, њихових права и обавеза регулисана бројним другим посебним одредбама. С тим у вези, одредба из члана 17. Устава РС, којом се стипулише примена међународних уговора, гарантује страним лицима у РС сва права Уставом и законима уз изузетке од права која имају искључиво држављани РС на основу Устава и закона.</p>	
<p><i>Article 5</i> Positive action</p>	<p>With a view to ensuring full equality in practice, the principle of equal treatment shall not prevent any Member State from maintaining or adopting specific measures to prevent or compensate for disadvantages linked to racial or ethnic origin.</p>			<p>НУ</p>	<p>Не може се прихватити измена члана 14. Закона јер се тиче једино језичких конструкција.</p>	
<p><i>Article 7</i> Defence of rights</p>	<p>Member States shall ensure that associations, organisations or other legal entities, which have, in accordance with the criteria laid down by their national law, a legitimate interest in ensuring that the provisions of this Directive are complied with, may engage, either on behalf or in support of the</p>	<p>члан 11.</p>	<p>У члану 35. став 3. после тачке додаје се реченица која гласи: „Удружење или организација која се бави заштитом људских права може поднети притужбу у име групе лица чије је право повређено и без сагласности појединаца који чине ту групу, уколико се повреда односи на неодређени број лица друштвене групе које повезује неко лично својство из члана 2. овог закона.“</p>	<p>ПУ</p>		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	complainant, with his or her approval, in any judicial and/or administrative procedure provided for the enforcement of obligations under this Directive.		Став 4. брише се.			
<i>Article 8</i> Burden of proof	<p>1. Member States shall take such measures as are necessary, in accordance with their national judicial systems, to ensure that, when persons who consider themselves wronged because the principle of equal treatment has not been applied to them establish, before a court or other competent authority, facts from which it may be presumed that there has been direct or indirect discrimination, it shall be for the respondent to prove that there has been no breach of the principle of equal treatment.</p> <p>2. Paragraph 1 shall not prevent Member States from introducing rules of evidence which are more favourable to plaintiffs.</p> <p>3. Paragraph 1 shall not apply to criminal procedures.</p> <p>4. Paragraphs 1, 2 and 3 shall also apply to any proceedings brought in accordance with Article 7(2).</p> <p>5. Member States need not apply paragraph 1 to proceedings in which it is for the court or competent body to investigate the facts of the case.</p>	члан 17.	<p>У члану 45. после става 2. додају ст. 3. и 4. који гласе: „Свака странка може користити статистичке податке ради доказивања чињеница у погледу којих сноси терет доказивања. Одредбе ст. 1.–3. овог члана сходно се примењују и на поступак пред Повереником.“</p>	ПУ		
<i>Article 9</i> Victimisation	Member States shall introduce into their national legal systems such measures as are necessary to protect individuals from any adverse treatment or adverse consequence as a reaction to a complaint or to proceedings aimed at enforcing compliance with the principle of equal treatment.	члан 14.	<p>Члан 38. мења се и гласи: „Повереник може, у току поступка до доношења мишљења, предложити спровођење поступка мирења, у складу са законом којим се уређује поступак посредовања у решавању спорова. Трошкови поступка мирења који би евентуално били одређени на терет подносиоца притужбе обезбеђују се у буџету Републике Србије, по предлогу Повереника. У случају да поступак мирења није успешно окончан у законом предвиђеном року, Повереник наставља поступање по притужби.“</p>	ПУ		
<i>Article 10</i> Dissemination of information	Member States shall take care that the provisions adopted pursuant to this Directive, together with the relevant provisions already in force, are brought to the attention of the persons concerned by all appropriate means throughout their territory.		<p>Члан 33. мења се и гласи: „ Повереник: 1. лицу које сматра да је претрпело дискриминацију пружа информације и саветује га непристрасно и независно о остваривању права и заштити од дискриминације; 2. поступа по притужбама због дискриминације; 3. подноси тужбе из члана 43. овог закона, у своје име а за рачун дискриминисаног лица, уз сагласност тог лица, осим када је у питању група лица уколико поступак пред судом по истој ствари није већ покренут или правоснажно окончан; 4. подноси захтев за покретање прекршајног поступка због</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
		чл. 10. и 12.	<p>повреде одредаба којима се забрањује дискриминација;</p> <p>5. подноси годишњи и посебан извештај Народној скупштини о стању у области заштите равноправности;</p> <p>6. анализира и упозорава јавност на најчешће, типичне и тешке случајеве дискриминације;</p> <p>7. прати спровођење закона и других прописа, иницира доношење или измену прописа ради спровођења и унапређивања заштите од дискриминације и даје мишљење о одредбама нацрта закона и других прописа у циљу унапређења равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>8. успоставља и одржава сарадњу са органима јавне власти, удружењима и организацијама на територији Републике Србије, регионалним, односно међународним и другим телима, органима и организацијама надлежним за остваривање равноправности и заштиту људских права, као што су Европска мрежа за равноправност, Агенција за фундаментална права и Европски институт за родну равноправност;</p> <p>9. израђује независне извештаје и препоручује органима јавне власти и другим лицима мере за остваривање равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>10. сарађује са Социјално-економским саветом и удружењима, која имају легитимни интерес за учешће у борби против дискриминације с циљем заштите начела једнаких права и обавеза, нарочито у предлагању мера за остваривање равноправности, као и приликом састављања независних извештаја о заштити од дискриминације;</p> <p>11. организује, односно спроводи независна истраживања из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације и објављује стручне публикације, обавештења и информације из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>12. обавља и друге послове у складу са законом. “</p> <p>Члан 36. мења се и гласи: „Повереник не поступа даље по притужби: 1. ако утврди да није надлежан; 2. ако подносилац притужбе у остављеном року није отклонио недостатке у притужби; 3. ако је поднео кривичну пријаву, покренуо поступак пред судом или је по истој ствари поступак пред судом већ покренут или правноснажно окончан; 4. у случају смрти подносиоца притужбе или брисања из регистра ако је у питању правно лице; 5. ако је очигледно да нема повреде права на коју подносилац указује;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>6. ако је у истој ствари већ поступао у складу са чланом 33. овог закона, а нису поднети нови докази;</p> <p>7. ако се утврди да је због протекла времена немогуће постићи сврху поступања или је сврха поступања већ остварена упозорењем јавности на случај дискриминације;</p> <p>8. ако је поступак мирења успешно окончан;</p> <p>9. ако је подносилац притужбе одустао од притужбе;</p> <p>10. у другим случајевима прописаним законом.</p> <p>У свим случајевима, осим у случају из тачке 4. става 1. овог члана, Повереник ће писмено обавестити подносиоца притужбе.”</p>			
Article 13	Member States shall designate a body or bodies for the promotion of equal treatment of all persons without discrimination on the grounds of racial or ethnic origin. These bodies may form part of agencies charged at national level with the defence of human rights or the safeguard of individuals' rights.	члан 9.	<p>У члану 30. после става 7. додаје се став 8. који гласи: „Народна скупштина започиње поступак избора новог Повереника три месеца пре истека мандата Повереника. До избора новог Повереника функцију Повереника обавља Повереник коме истиче мандат.“ Досадашњи став 8. постаје став 9.</p>	ПУ		
Article 14 Compliance	Member States shall take the necessary measures to ensure that: (a) any laws, regulations and administrative provisions contrary to the principle of equal treatment are abolished; (b) any provisions contrary to the principle of equal treatment which are included in individual or collective contracts or agreements, internal rules of undertakings, rules governing profit-making or non-profit-making associations, and rules governing the independent professions and workers' and employers' organisations, are or may be declared, null and void or are amended.	члан 15.	У члану 40. бришу се ст. 3. и 4.	ПУ		
Article 15 Sanctions	Member States shall lay down the rules on sanctions applicable to infringements of the national provisions adopted pursuant to this Directive and shall take all measures necessary to ensure that they are applied. The sanctions, which may comprise the payment of compensation to the victim, must be effective, proportionate and dissuasive. The Member States shall notify those provisions to the Commission by 19 July 2003 at the latest and shall notify it without delay of any subsequent amendment affecting them.	чл. 20. –30.	<p>Члан 50. мења се и гласи: „Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај службено лице, односно одговорно лице у органу јавне власти ако поступи дискриминаторски (члан 15. став 2).”</p> <p>Члан 51. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако на основу личног својства лицу из члана 16. став 2. овог закона нарушава једнаке могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада (члан 16. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 52. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако у оквиру своје делатности, на основу личног својства лица или групе лица: одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуге неоправдано омогући првенство другом лицу или групи лица (члан 17. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице. Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства онемогући приступ објектима у јавној употреби или јавној површини, односно површинама (члан 17. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 3.овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 3.овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 53. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако поступи противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако лицу или групи лица ускрати право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесу, односно поступе сходно својим уверењима (члан 18. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 54. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај васпитна, односно образовна установа која лицу или групи лица, на основу њиховог личног својства неоправдано отежа или онемогући упис, односно искључи их из васпитне, односно образовне установе, отежа или ускрати могућност праћења наставе и учешћа у</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>другим васпитним, односно образовним активностима, разврста ученике по личном својству, злоставља их или на други начин неоправдано прави разлику или неједнако поступа према њима (члан 19. став 2).</p> <p>Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у васпитној, односно образовној установи.”</p> <p>Члан 55. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако ускрати право или призна погодности с обзиром на пол, односно врши физичко и друго насиље, експлоатацију, изражава мржњу, омаловажава, уцењује и узнемирава лице или групу лица с обзиром на пол (члан 20. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 56. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лице или групу лица позове да се јавно изјасне о својој сексуалној оријентацији, односно ако спречи изражавање њихове сексуалне оријентације у складу са овим законом (члан 21). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 57. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише дете, односно малолетника према здравственом стању, брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позива на давање предности деци једног пола у односу на децу другог пола или прави разлику према имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу његових родитеља, односно старатеља и чланова породице (члан 22. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 58. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако занемарује или узнемирава лице на основу старосног доба у пружању здравствених или других јавних услуга (члан 23. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 59. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише лице или групу лица због њихове припадности или неприпадности политичкој странци, односно синдикалној организацији (члан 25. став1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 60. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства неоправдано одбије пружање здравствених услуга, постави посебне услове за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрати информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и ако их узнемирава, вређа и омаловажава у току боравка у здравственој установи (члан 27. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и здравствени радник ”.</p>			

1. Назив прописа ЕУ: COUNCIL DIRECTIVE 2000/78/EC of 27 November 2000 Establishing a General Framework for Equal Treatment in Employment and Occupation Директива 2000/78/EC од 27. новембра 2000. године о општем оквиру за једнако поступање са грађанима приликом запошљавања и на раду	2. CELEX ознака ЕУ прописа 32000L0078
3. Овлашћени предлагач прописа: Влада Обрађивач: Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања	4. Датум израде табеле: 6. фебруар 2019. године
5. Назив (нацрта, предлога) прописа чије одредбе су предмет анализе усклађености са прописом ЕУ: Предлог Закона о изменама и допунама Закона о забрани дискриминације Draft Law on Amendments of the Law on the Prohibition of Discrimination	6. Бројчане ознаке (шифре) планираних прописа из базе НПАА NPAА 3.23.3.
7. Усклађеност одредаба прописа са одредбама прописа ЕУ: ПОТПУНО УСКЛАЂЕНО	

а)	а1)	б)	б1)	в)	г)	д)
Одредба важећег прописа ЕУ	Садржина одредбе	Одредба прописа Републике Србије	Садржина одредбе	Усклађеност ²¹	Разлог за делимичну усклађеност, неусклађеност или непреносивост	Напомена о усклађености
Article 2 Concept of discrimination 2(2)	(b) indirect discrimination shall be taken to occur where an apparently neutral provision, criterion or practice would put persons having a particular religion or belief, a particular disability, a particular age, or a particular sexual orientation at a particular disadvantage compared with other persons unless: (i) that provision, criterion or practice is objectively justified by a legitimate aim and the means of achieving that aim are appropriate and necessary, or (ii) as regards persons with a particular disability, the employer or any person or organisation to whom this Directive applies, is obliged, under national legislation, to take appropriate measures in line with the principles contained in Article 5 in order to eliminate disadvantages entailed by such provision, criterion or practice.	чл. 3. и 4.	Члан 7. мења се и гласи: „Посредна дискриминација постоји ако наизглед неутрална одредба, критеријум или пракса лице или групу лица ставља или би могла ставити, због њиховог личног својства, у неповољан положај у поређењу са другим лицима у истој или сличној ситуацији, осим ако је то објективно оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.” У члану 8. речи: „ако су циљ или последица предузетих мера неоправдани, као и ако не постоји сразмера између предузетих мера и циља који се овим мерама остварује” замењују се речима: „осим ако је то оправдано законитим циљем, а средства за постизање тог циља су примерена и нужна.”	ПУ		

²¹ Потпуно усклађено – ПУ, делимично усклађено – ДУ, неусклађено – НУ, непреносиво – НП

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
2(3)	Harassment shall be deemed to be a form of discrimination within the meaning of paragraph 1, when unwanted conduct related to any of the grounds referred to in Article 1 takes place with the purpose or effect of violating the dignity of a person and of creating an intimidating, hostile, degrading, humiliating or offensive environment. In this context, the concept of harassment may be defined in accordance with the national laws and practice of the Member States.	члан 5.	<p>Назив члана 12. мења се и гласи: „Узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање”.</p> <p>Члан 12. мења се и гласи: „Забрањено је узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, које је с циљем или представља повреду достојанства лица или групе лица на основу њиховог личног својства, а нарочито ако се тиме ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће и уврдљиво окружење, као и сваки неповољнији третман, који неко има због одбијања или трпљења таквог понашања или због трудноће, породилског одсуства или одсуства ради неге детета или посебне неге детета.</p> <p>Сексуално узнемиравање је, у смислу овог закона, свако вербално, невербално или физичко нежељено понашање сексуалне природе које има за циљ или представља повреду достојанства лица или његовог личног интегритета, а које изазива страх или ствара застрашујуће, непријатељско, деградирајуће, понижавајуће или увредљиво окружење.“</p>	ПУ		
2(4)	An instruction to discriminate against persons on any of the grounds referred to in Article 1 shall be deemed to be discrimination within the meaning of paragraph 1.	чл. 2. и 6.	<p>Члан 5. мења се и гласи: „Дискриминација може бити непосредна или посредна.</p> <p>Облици дискриминације су повреда начела једнаких права и обавеза, позивање на одговорност, удруживање ради вршења дискриминације, говор мржње, узнемиравање, понижавајуће поступање и сексуално узнемиравање, као и тешки облици дискриминације наведени у члану 13. овог закона.“</p> <p>После члана 12. додају се назив изнад члана 12а и члан 12а који гласе: „Навођење на дискриминацију Члан 12а</p> <p>Дискриминација постоји ако се лице или група лица наводе на дискриминацију давањем упутстава како да се предузимају дискриминаторски поступци или навођењем на дискриминацију на други сличан начин.”</p>	ПУ		
Article 3 Scope 3(1)	Within the limits of the areas of competence conferred on the Community, this Directive shall apply to all persons, as regards both the public and private sectors, including public bodies, in relation to: (a) conditions for access to employment, to self-employment or to occupation, including selection criteria and recruitment conditions, whatever the branch of activity and at all levels of the professional	члан 1.	У Закону о забрани дискриминације („Службени гласник РС“, број 22/09) у члану 2. став 1. тачка 4. речи: „и другу организацију којој је“ замењују се речима: „другу организацију, односно лице којем је.“	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>hierarchy, including promotion;</p> <p>(b) access to all types and to all levels of vocational guidance, vocational training, advanced vocational training and retraining, including practical work experience;</p> <p>(c) employment and working conditions, including dismissals and pay;</p> <p>(d) membership of, and involvement in, an organisation of workers or employers, or any organisation whose members carry on a particular profession, including the benefits provided for by such organisations.</p>					
3(2)	<p>This Directive does not cover differences of treatment based on nationality and is without prejudice to provisions and conditions relating to the entry into and residence of third-country nationals and stateless persons in the territory of Member States, and to any treatment which arises from the legal status of the third-country nationals and stateless persons concerned.</p>			НУ	<p>Разлог за измену члана 3. став 4. Закона којом се речи: „страна лица” замењују речју: „свако” није прихватљив имајући у виду да је заштита страних лица и лица без држављанства, њихових права и обавеза регулисана бројним другим посебним одредбама. С тим у вези, одредба из члана 17. Устава РС, којом се стипулише примена међународних уговора, гарантује страним лицима у РС сва права Уставом и законима уз изузетке од права која имају</p>	

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
					искључиво држављани РС на основу Устава и закона.	
<i>Article 4</i> Occupational requirements	Member States may maintain national legislation in force at the date of adoption of this Directive or provide for future legislation incorporating national practices existing at the date of adoption of this Directive pursuant to which, in the case of occupational activities within churches and other public or private organisations the ethos of which is based on religion or belief, a difference of treatment based on a person's religion or belief shall not constitute discrimination where, by reason of the nature of these activities or of the context in which they are carried out, a person's religion or belief constitute a genuine, legitimate and justified occupational requirement, having regard to the organisation's ethos. This difference of treatment shall be implemented taking account of Member States' constitutional provisions and principles, as well as the general principles of Community law, and should not justify discrimination on another ground. Provided that its provisions are otherwise complied with, this Directive shall thus not prejudice the right of churches and other public or private organisations, the ethos of which is based on religion or belief, acting in conformity with national constitutions and laws, to require individuals working for them to act in good faith and with loyalty to the organisation's ethos.	члан 7.	У члану 18. став 2. мења се и гласи: „Приликом обављања богослужења, верских обреда и осталих верских делатности у црквама и верским заједницама чији се систем вредности заснива на вери или уверењу, различито поступање свештеника, односно верских службеника према лицима или групи лица при обављању ових делатности, не представља дискриминацију у случају када, због природе делатности или околности у којима се обављају, вера или уверење представља стварни, законит и оправдан услов за њихово обављање, у складу са системом вредности цркве и верске заједнице уписане у регистар верских заједница, у складу са законом.“ После става 2. додаје се став 3. који гласи: „Различито поступање из става 2. овог члана неоправдава дискриминацију по било ком основу из члана 2. овог закона учињену ван богослужбеног простора и времена као ни различито поступање које се не може оправдати системом вредности верске заједнице.“	ПУ		
<i>Article 6</i> Justification of differences of treatment on grounds of age	Notwithstanding Article 2(2), Member States may provide that differences of treatment on grounds of age shall not constitute discrimination, if, within the context of national law, they are objectively and reasonably justified by a legitimate aim, including legitimate employment policy, labour market and vocational training objectives, and if the means of achieving that aim are appropriate and necessary. Such differences of treatment may include, among others: (a) the setting of special conditions on access to employment and vocational training, employment and occupation, including dismissal and remuneration conditions, for young people, older workers and	члан 8.	У члану 23. у ставу 2. реч: „Стари“ замењује се речју: „Старији“. После става 2. додаје се став 3. који гласи: „Постављање посебних услова на основу старосног доба не сматра се дискриминацијом уколико је такво поступање оправдано циљем, објективно, разумно и у складу са утрђеном политиком запошљавања, тржиштем рада и додатним образовањем и обуком, односно стручним усавршавањем и ако су начини остваривања тог циља примерени и нужни, као: 1) постављање посебних услова за запошљавање, обављање послова и додатно образовање и обуку, односно стручно усавршавање, укључујући и услове у погледу зараде и престанка радног односа, за омладину, старије и лица која	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>persons with caring responsibilities in order to promote their vocational integration or ensure their protection;</p> <p>(b) the fixing of minimum conditions of age, professional experience or seniority in service for access to employment or to certain advantages linked to employment;</p> <p>(c) the fixing of a maximum age for recruitment which is based on the training requirements of the post in question or the need for a reasonable period of employment before retirement.</p>		<p>имају обавезу издржавања, ради подстицања њиховог укључивања на тржиште рада или обезбеђивања њихове заштите;</p> <p>2) одређивање минималних услова у погледу старосног доба, радног искуства, дужине периода незапослености или одређивањем предности за запошљавање;</p> <p>3) одређивање највишег старосног доба за запошљавање, које се заснива на условима за укључивање на додатно образовање и обуку, односно стручно усавршавање за обављање одређених послова или на потреби постојања разумне дужине трајања периода запослења пре испуњавања услова за остваривање права на пензију.“</p>			
<p><i>Article 7</i> Positive action</p>	<p>With a view to ensuring full equality in practice, the principle of equal treatment shall not prevent any Member State from maintaining or adopting specific measures to prevent or compensate for disadvantages linked to any of the grounds referred to in Article 1.</p>			<p>НУ</p>	<p>Не може се прихватити измена члана 14. Закона јер се тиче једино језичких конструкција.</p>	
<p><i>Article 9</i> Defence of rights</p>	<p>Member States shall ensure that associations, organisations or other legal entities which have, in accordance with the criteria laid down by their national law, a legitimate interest in ensuring that the provisions of this Directive are complied with, may engage, either on behalf or in support of the complainant, with his or her approval, in any judicial and/or administrative procedure provided for the enforcement of obligations under this Directive.</p>	<p>чл. 11. и 18.</p>	<p>У члану 35. став 3. после тачке додаје се реченица која гласи: „Удружење или организација која се бави заштитом људских права може поднети притужбу у име групе лица чије је право повређено и без сагласности појединаца који чине ту групу, уколико се повреда односи на неодређени број лица друштвене групе које повезује неко лично својство из члана 2. овог закона.“ Став 4. брише се. У члану 46. став 2. замењује се тачка запетом и додају речи: „док им овај пристанак не треба у случају дискриминације групе лица (члан 35. став 3).“</p>	<p>ПУ</p>		
<p><i>Article 10</i> Burden of proof</p>	<p>1. Member States shall take such measures as are necessary, in accordance with their national judicial systems, to ensure that, when persons who consider themselves wronged because the principle of equal treatment has not been applied to them establish, before a court or other competent authority, facts from which it may be presumed that there has been direct or indirect discrimination, it shall be for the respondent to prove that there has been no breach of the principle of equal treatment. 2. Paragraph 1 shall not prevent Member States from</p>	<p>члан 17.</p>	<p>У члану 45. после става 2. додају ст. 3. и 4. који гласе: „Свака странка може користити статистичке податке ради доказивања чињеница у погледу којих сноси терет доказивања. Одредбе ст. 1.–3. овог члана сходно се примењују и на поступак пред Повереником.“</p>	<p>ПУ</p>		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
	<p>introducing rules of evidence which are more favourable to plaintiffs.</p> <p>3. Paragraph 1 shall not apply to criminal procedures.</p> <p>4. Paragraphs 1, 2 and 3 shall also apply to any legal proceedings commenced in accordance with Article 9(2).</p> <p>5. Member States need not apply paragraph 1 to proceedings in which it is for the court or competent body to investigate the facts of the case.</p>					
<i>Article 11</i> Victimisation	<p>Member States shall introduce into their national legal systems such measures as are necessary to protect employees against dismissal or other adverse treatment by the employer as a reaction to a complaint within the undertaking or to any legal proceedings aimed at enforcing compliance with the principle of equal treatment.</p>			НУ	<p>Предлог измена члана 9. Закона није оправдан јер на основу Закона позивање неког на одговорност (виктимизација) представља одвојени облик дискриминације док један акт дискриминације може, али и не мора, да има за последицу наношење штете. Примена одредби се чита тако да се може применити на све случајеве било да се тичу или да се не тичу лица, које је викримизовано и претрпело је штето поступање или има неке штетне последице.</p>	
<i>Article 12</i> Dissemination of information	<p>Member States shall take care that the provisions adopted pursuant to this Directive, together with the relevant provisions already in force in this field, are brought to the attention of the persons concerned by all appropriate means, for example at the workplace, throughout their territory.</p>	чл. 10. и 12.	<p>Члан 33. мења се и гласи: „ Повереник: 1. лицу које сматра да је претрпело дискриминацију пружа информације и саветује га непристрасно и независно о остваривању права и заштити од дискриминације; 2. поступа по притужбама због дискриминације;</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>3. подноси тужбе из члана 43. овог закона, у своје име а за рачун дискриминисаног лица, уз сагласност тог лица, осим када је у питању група лица уколико поступак пред судом по истој ствари није већ покренут или правноснажно окончан;</p> <p>4. подноси захтев за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба којима се забрањује дискриминација;</p> <p>5. подноси годишњи и посебан извештај Народној скупштини о стању у области заштите равноправности;</p> <p>6. анализира и упозорава јавност на најчешће, типичне и тешке случајеве дискриминације;</p> <p>7. прати спровођење закона и других прописа, иницира доношење или измену прописа ради спровођења и унапређивања заштите од дискриминације и даје мишљење о одредбама нацрта закона и других прописа у циљу унапређења равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>8. успоставља и одржава сарадњу са органима јавне власти, удружењима и организацијама на територији Републике Србије, регионалним, односно међународним и другим телима, органима и организацијама надлежним за остваривање равноправности и заштиту људских права, као што су Европска мрежа за равноправност, Агенција за фундаментална права и Европски институт за родну равноправност;</p> <p>9. израђује независне извештаје и препоручује органима јавне власти и другим лицима мере за остваривање равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>10. сарађује са Социјално-економским саветом и удружењима, која имају легитимни интерес за учешће у борби против дискриминације с циљем заштите начела једнаких права и обавеза, нарочито у предлагању мера за остваривање равноправности, као и приликом састављања независних извештаја о заштити од дискриминације;</p> <p>11. организује, односно спроводи независна истраживања из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације и објављује стручне публикације, обавештења и информације из области унапређења равноправности и заштите од дискриминације;</p> <p>12. обавља и друге послове у складу са законом. “</p> <p>Члан 36. мења се и гласи: „Повереник не поступа даље по притужби: 1. ако утврди да није надлежан; 2. ако подносилац притужбе у остављеном року није отклонио недостатке у притужби;</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>3. ако је поднео кривичну пријаву, покренуо поступак пред судом или је по истој ствари поступак пред судом већ покренут или правноснажно окончан;</p> <p>4. у случају смрти подносиоца притужбе или брисања из регистра ако је у питању правно лице;</p> <p>5. ако је очигледно да нема повреде права на коју подносилац указује;</p> <p>6. ако је у истој ствари већ поступао у складу са чланом 33. овог закона, а нису поднети нови докази;</p> <p>7. ако се утврди да је због протеча времена немогуће постићи сврху поступања или је сврха поступања већ остварена упозорењем јавности на случај дискриминације;</p> <p>8. ако је поступак мирења успешно окончан;</p> <p>9. ако је подносилац притужбе одустао од притужбе;</p> <p>10. у другим случајевима прописаним законом.</p> <p>У свим случајевима, осим у случају из тачке 4. став 1. овог члана, Повереник ће писмено обавестити подносиоца притужбе.”</p>			
Article 17 Sanctions	Member States shall lay down the rules on sanctions applicable to infringements of the national provisions adopted pursuant to this Directive and shall take all measures necessary to ensure that they are applied. The sanctions, which may comprise the payment of compensation to the victim, must be effective, proportionate and dissuasive. Member States shall notify those provisions to the Commission by 2 December 2003 at the latest and shall notify it without delay of any subsequent amendment affecting them.	чл.20.–30.	<p>Члан 50. мења се и гласи: „Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај службено лице, односно одговорно лице у органу јавне власти ако поступи дискриминаторски (члан 15. став 2).”</p> <p>Члан 51. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако на основу личног својства лицу из члана 16. став 2. овог закона нарушава једнаке могућности за заснивање радног односа или уживање под једнаким условима свих права у области рада (члан 16. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 52. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако у оквиру своје делатности, на основу личног својства лица или групе лица: одбије пружање услуге, за пружање услуге тражи испуњење услова који се не траже од других лица или групе лица, односно ако у пружању услуге неоправдано омогући првенство</p>	ПУ		

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>другом лицу или групи лица (члан 17. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.</p> <p>Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице, ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства онемогући приступ објектима у јавној употреби или јавној површини, односно површинама (члан 17. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 3. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 3. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 53. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако поступи противно начелу слободног испољавања вере или уверења, односно ако лицу или групи лица ускрати право на стицање, одржавање, изражавање и промену вере или уверења, као и право да приватно или јавно изнесу, односно поступе сходно својим уверењима (члан 18. став 1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 54. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај васпитна, односно образовна установа која лицу или групи лица, на основу њиховог личног својства неоправдано отежа или онемогући упис, односно искључи их из васпитне, односно образовне установе, отежа или ускрати могућност праћења наставе и учешћа у другим васпитним, односно образовним активностима, разврста ученике по личном својству, злоставља их или на други начин неоправдано прави разлику или неједнако поступа према њима</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>(члан 19. став 2). Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у васпитној, односно образовној установи.”</p> <p>Члан 55. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако ускрати право или призна погодности с обзиром на пол, односно врши физичко и друго насиље, експлоатацију, изражава мржњу, омаловажава, уцењује и узнемирава лице или групу лица с обзиром на пол (члан 20. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 56. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лице или групу лица позове да се јавно изјасне о својој сексуалној оријентацији, односно ако спречи изражавање њихове сексуалне оријентације у складу са овим законом (члан 21). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 57. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише дете, односно малолетника према здравственом стању, брачном, односно ванбрачном рођењу, јавно позива на давање предности деци једног пола у односу на децу другог пола или прави разлику према имовном стању, професији и другим обележјима друштвеног положаја, активностима, израженом мишљењу или уверењу његових родитеља, односно старатеља и чланова породице (члан 22. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник.</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			<p>Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 58. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако занемарује или узнемирава лице на основу старосног доба у пружању здравствених или других јавних услуга (члан 23. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 59. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако дискриминише лице или групу лица због њихове припадности или неприпадности политичкој странци, односно синдикалној организацији (члан 25. став1). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и физичко лице.”</p> <p>Члан 60. мења се и гласи: „Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице ако лицу или групи лица на основу њиховог личног својства неоправдано одбије пружање здравствених услуга, постави посебне услове за пружање здравствених услуга који нису оправдани медицинским разлозима, одбије постављање дијагнозе и ускрати информације о тренутном здравственом стању, предузетим или намераваним мерама лечења или рехабилитације, као и ако их узнемирава, вређа и омаловажава у току боравка у здравственој установи (члан 27. став 2). Новчаном казном од 100.000 до 400.000 динара казниће се за прекршај из става 1. овог члана предузетник. Новчаном казном од 20.000 до 100.000 динара казниће се за</p>			

a)	a1)	б)	б1)	в)	г)	д)
			прекршај из става 1. овог члана одговорно лице у правном лицу, односно у органу јавне власти, као и здравствени радник”.			